

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 226 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 9. SIJEČNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Zahvala predsjednika
Tita na novogodišnjim
čestitkama

»Povodom Nove 1957. godine primio sam mnogobrojne čestitke od radnih kolektiva, narodnih odbora, društvenih organizacija, naučnih ustanova, škola, pripadnika Jugoslavenske narodne armije, naših predstavnika u inozemstvu i pojedinaca.

Zelo bih da ovom prilikom najsrdačnije zahvalim na čestitkama, koje su mi upućene i da svima zaželim sve najbolje u 1957. godini.

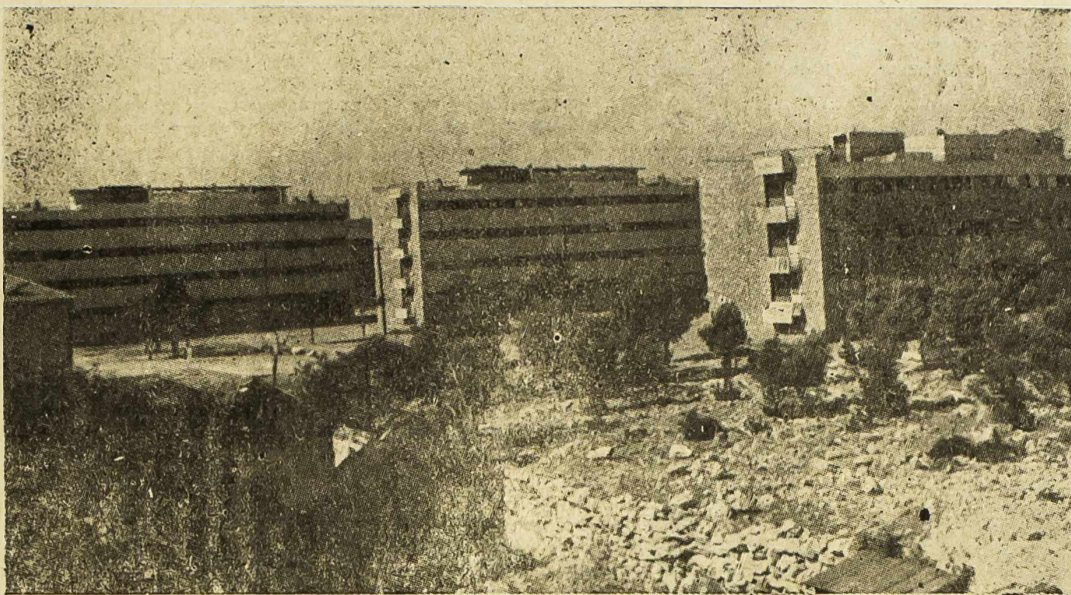
Josip Broz Tito

IZ RADA NO OPĆINE KNIN

Donijeto je nekoliko
odluke iz oblasti
privrede

Na sjednicama Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača, koje su nedavno održane u Kninu, donijeto je nekoliko odluka iz oblasti privrede. Među ostalim prihvaćena je odluka o privremenom financiranju NO općine za I. tromjesečje 1957. godine. Dana je suglasnost na zaključke kolektiva ugoštiteljskog poduzeća »Dinara« i radnog kolektiva ugoštiteljske radnje »Istra« o pripajanju ove radnje ugoštiteljskom poduzeću »Dinara«. Osim toga donijeto je rješenje o prijeku osnovnih sredstava u više bilane na poduzeće »Kommunac«. Odbijen je zahtjev »Teleomnontaže« i »Instalatera« iz splita o povećanju terenskog fonda. Usvojen je prijedlog da se dađe u pauzalni zakup radnja »Komisionar« i buffet u prizemlju općinske zgrade. Pomenu je donijeto rješenje o osnivanju poduzeća »Stamparija cartonaza« Knin. Na kraju su odobrena pravila poljoprivrednim zadrugama u Golubiću i Strinici.

Na zajedničkoj sjednici obaju vijeća, kojoj su prisustvovali Petar Škarica, predsjednik NO kotara i Božo Radić, sekretar općinskog komiteta SK, saslušan je izvještaj Savjeta za unutrašnje poslove i opću upravu NO kotara. Nakon toga je data azriješnica dosadašnjim članovima upravnog odbora zdravstvenih ustanova, a potom su birani novi članovi. U nastavku rada usvojeno je osnivanje općinskog sanitarnog inspektora. Osnovana je također i komisija za fizički dio. Prijedlog komisije za izvore i imenovanja o postavljanju ovog direktora tvorničke vijaka nije prihvaćen. Nekoliko odborika je diskutiralo o stanju u vrbnici, a o istom pitanju govorio je Petar Škarica.

Šibenik: Novopodignute zgrade

Sjednica NO općine Šibenik

BRIGA PRIVREDNIH ORGANIZACIJA
O POVEĆANJU STAMBENOG PROSTORA

U razdoblju od šest dana održane su dvije sjednice Narodnog odbora općine Šibenik. Na tim sjednicama donijeto je više odluka i rješenja, a između ostalog i rješenje o izdavanju službe javne čistoće iz komunalne ustanove »Put« s tim, da se odmah pristupi osnivanju samostalne ustanove pod nazivom »Čistoća«. Za direktora je imenovan Milan Cakić. Također je izglasano rješenje o sklapanju zajma kod Fonda za kreditiranje stambene izgradnje za gradnju triju stambenih zgrada u predjelu Kriz, kao i rješenje o pretvaranju osnovne osmogodišnje škole u Perikoviću u narodnu osmogodišnju školu tipa A. Donijeta su tri

PROIZVEDENO SVEGA OKO
SEDMAM VAGONA ULJA

Murter, najveći proizvođač maslinova ulja Srednje Dalmacije, ima ove godine vrlo slabu bilanci. Elementarne nepogode napravile su svoje: 90% stabala potpuno je uništeno. Prošle godine murterski poljoprivrednici proizveli su oko 50 vagona maslinova ulja, a ove godine svega sedam. Da nije bilo pojedinih dijelova na Kornatskim otocima, koji su u manjoj mjeri pretrpjeli tetu, rezultati bi bili još slabiji.

rješenja o imenovanju direktora poduzeća na teritoriju grada. Za direktora »Prehrane« imenovan j Jugoslav Junaković, Tvornice glinice i aluminijske Lozovac ing. Blaženko Budaniko, a za direktora »Narodnog restorana« postavljen je Josip Staničić.

U vezi rješenja o izmjeni djelatnosti poduzeća »Prehrana« odlučeno je, da se promet žitaricama i mlinskim proizvodima, kojim se dosad bavila »Prehrana«, prenese na Industriju »Krk«. Tako će se ovo poduzeće u buduću baviti ne samo preradom, već i veletrgovinom žitaricama i mlinskim proizvodima. Sto se tiče poduzeće »Spuzvar«, ono se pored lova bavilo i preradom spužava i korolja. Međutim, kako ta djelatnost nije pokazala dobre rezultate, na sjednici je donijeto rješenje da ovo poduzeće ograniči svoju djelatnost samo na lov spužava i korolja. S obzirom da je poduzeće »Zadrugar« sa I. I. prestalo djelovati, to je izglasano rješenje o osnivanju poduzeća »Ranka«, koje će se u buduću isključivo baviti trgovinom voćem i povrćem, dok će se ostala poslovna djelatnost iz »Zadrugara« prenijeti na Zadrugu poslovni savez. Na sjednici je također donijeto rješenje kojim se za načelnika Sekretarijata za

narodno zdravlje i socijalno staranje postavlja Nikica Zenić.

Na drugoj sjednici koja je održana 29. prošlog mjeseca, predsjednik NO-a općine drug Petar Rončević, podnio e izvještaj o stambenom problemu i mogućnostima njegovog rješavanja. U diskusiji, u kojoj su učestvovali mnogi odbornici, donesen je zahljučak, da privredne organizacije prvenstveno budu nosioci i pokretači u povećanju stambenog prostora na teritoriju grada. (J.)

Iz zemlje i svijeta

**INTERVJU PREDSEDNIKA TITA S PREDSTAVNIKOM
POLJSKE RADIO-DIFUZIJE** — Poljska štampa objavljuje na istaknutom mjestu intervju predsjednika Tita s predstavnikom poljske radio-difuzije. Izjavu predsjednika Tita prenijele su i poljske radio-stаницe.

**ZAVRŠEN POSJET DELEGACIJE POLJSKIH ATOMSKIH
UČENJAKA** — Delegacija poljskih atomskih učenjaka koja je boravila u Jugoslaviji 12 dana, otputovala je u Varšavu. Delegacija je u toku boravka posjetila nuklearne institute »Boris Kidrič« u Vinči, »Ruder Bošković« u Zagrebu i »Jožef Stefan« u Ljubljani, zatim Savezni geološki zavod i Institut za tehnologiju mineralnih sirovina u Beogradu i neke druge naučne institute i industrijske objekte.

**KINEŠKA PARLAMENTARNA DELEGACIJA DOLAZI U
NASU ZEMLJU** — Prema obavještenjima Jugopresa, kineska parlamentarna delegacija od 12 članova stići će 17. siječnja avionom u Beograd. Zajedno s tom delegacijom u Beograd će doputovati i tri člana Narodnog komiteta grada Pekinga.

**JUGOSLAVENSKI ODRED NA SINAJU JE NAJBLIŽI
DEMARACIONOJ LINIJI** — Najveći dio međunarodnih snaga UN stacioniran je sada na komunikacijama Sinajskog poluotoka, koje vode k egipatsko-izraelskoj demaracionoj liniji. Jugoslavenski odred nalazi se 110 km istočno od Sueskog kanala i najbliži je demaracionoj liniji.

**JUGOSLAVENSKA PRIVREDNA DELEGACIJA PUTUJE U
MOSKUVU** — U Moskvu će otputovati jugoslavenska privredna delegacija radi pregovora o trgovinskoj razmjeni između Jugoslavije i SSSR-a u 1957. godini. Šef jugoslavenske delegacije na ovim pregovorima bit će državni podsekretar za promet robom Ljubo Babić.

HAMARSKJÖLD POZVAN DA POSJETI MADŽARSKU — Kako javlja sovjetska novinska agencija TASS, madžarski ministar vanjskih poslova Imre Horvath izjavio je, da je madžarska vlada pozvala generalnog sekretara UN Hammarskjölda da posjeti Madžarsku ovog proljeća.

UMRO PREDSEDNIK AUSTRIJSKE REPUBLIKE — Predsjednik Austrijske Republike dr. Theodor Körner umro je u svojoj 84. godini. On je bio izabran za predsjednika Republike 21. svibnja 1951. kao kandidat Socijalističke stranke.

AKTIVNOST PRIPADNIKA EOKA U PROŠLOJ GODINI — Službeno je saopćeno da su pripadnici organizacije EOKA, pokreta koji se bori za pripojenje Cipra Grčkoj, bacili u toku 1956. godine preko tisuću bombi na razne objekte na Cipru.

Produktivniji radnici
i poduzeća zarađivat će
veće plaće i fondove

Mijalko Todorović o novom društvenom planu

Sadašnje povećanje plaća značit će izvjesno poboljšanje životnog standarda prema 1956. godini, mada ni ono ne će biti dovoljno, niti je to put, ni sada ni u buduću, za stvarni porast životnog standarda. Bolji uslovi života zavise, prije svega, od stalnog porasta produktivnosti rada. A neophodan uslov za ovo jeste dalja promjena u sistemu raspodjele prihoda privrednih organizacija i posebno u platnom sistemu. Jer, željeni rezultati ne mogu se postići ako neko samo odozgo povremeno povisuje radnikovu nadnicu ili plaću. Bitno je da radnici, neposredni proizvođači budu u takvim proizvodnim odnosima i da poduzeća posluju u takvim ekonomskim uslovima pa da radnici mogu sami povećavati svoje individualne dohotke na osnovu produktivnosti rada, odnosno efikasnijeg poslovanja njihovog poduzeća, naravno u okvirima proporcija društvenih privrednih planova. Takvo kretanje osiguralo bi onda širu materijalnu osnovu u cjelini od ove s kojom plan računava. Zbog toga većina zahtjeva i od strane radničkih savjeta i sa prošlog skupštinskog zasjedanja opravdano postavlja težiste na promjene i usavršavanje u samom sistemu, a ne na »povišicama«.

Savezno izvršno vijeće je pristupilo intenzivnoj razradi i promjenama u propisima iz te oblasti. Rad u odgovarajućim upravnim organima uz punu saradnju sa sindikatima, komorama i t. d. je u toku.

Poslije skupštinske debate i u dogovoru sa Sindikatima odredbama plana dozvoljeno je izvjesno odstupanje od predviđenih diferenciranih stopa povisnje plaća 5 i 10 odsto, i to u oba pravca. To je bilo neophodno zbog veoma specifičnih uslova određenih poduzeća, i organi nadležnih za donošenje tarifičnih pravilnika treba samo u takvim slučajevima da dopuste odstupanja. No, ovom prilikom nužno je, ponoviti da pitanje raspoma u plaćama jeste izričito element opće politike društvene zajednice, a ne stvar pojedinačnih poduzeća — kakvih je prijedloga bilo s raznih strana. To ne treba mješati s konkretnim tarifiranjem radnih mjesta i poslova, koji treba da budu u nadležnosti poduzeća.

Kad je riječ o dosljednom sprovođenju utvrđene linije u ekonomskoj politici treba imati na umu da je nepotrebna i štetna prevelika centralizacija i da je pravilno i pravično da produktivniji radnici i produktivnija poduzeća zarađuju veće plaće i fondove. Komune takvih radnika

i poduzeća moraju da imaju veće fondove i budžete.

Na toj osnovi, pored ostalog, treba računati s realnim i stabilnim porastom životnog standarda, pa s bržim ekonomskim razvijkom zajednice u cjelini i po dijelovima. Da bi se to osiguralo, u toku nekoliko narednih godina mora se računati s mnogo manje krupnih i dugoročnih investicija.

Investicije su sada poslije smanjenja dovedene na takav nivo da se daljim smanjivanjem uglavnom ne bi ništa bitno pozitivno postiglo. Nivo ukupnih investicija smanjen je za 21 milijardu, a zajedno sa taktičkim rezervama općeg investicionog fonda ukupno za 26 milijardi dinara. Time je nivo investicija iz domaćih sredstava sveden uglavnom na ovogodišnji.

Pored znatnih ulaganja u energetiku i gorućih problema krupnih metalurških i drugih objekata u izgradnji, struktura investicija unutar industrije izmjenjena je znatnije u korist proizvodnje potrošnih dobara putem rekonstrukcija i sl. U strukturi industrijskih investicija odredbama plana fiksiran su opći uslovi kredita, što treba da dovede u prvom redu do malih, mnogobrojnih i najrentabilnijih investicija, prije svega u našoj starijoj industriji. Takve investicije će već u tekućoj godini dati novu i veću produkciju za tržište potrošnih dobara. Ovakvi krediti treba u narednih nekoliko godina da zauzmu sve veće mjesto u sistemu našeg investiranja. Tada će poduzeća moći da u svojoj redovnoj tekućoj proizvodnji odnosno komercijalnoj posao vrše male rekonstrukcije i modernizaciju, ukupovinu pojedinih mašina, i t. d. Ali, ovdje će se pojaviti ozbiljan problem. Zbog naše opće deformacije da smo investicije identifikovali s građevinama, sa zidanjem, i da se svi orijentiramo samo na krupne stvari, postoji opasnost da će se izgubiti dosta vremena dok se poduzeća tehnički i komercijalno za ova lke kredite pripreme.

Positivne promjene u strukturi investicija, znatne su u poređenju sa prethodnim godinama ali nedovoljne kad je riječ o uklonjanju disperzija, Problemi trgovine, ugoštiteljstva, zanatstva i t. d. zavisiće u mnogome od politike investicija lokalnih fondova.

Glavni pozitivni faktor društvenih materijalnih rezervi, naročito ako se ima u vidu i porast obrtnih zalih u 1956. godini. To će imati ozbiljan utjecaj na stabilnije ekonomsko kretanje u cjelini u idućoj godini, a posebno će doprinijeti stabiliziranju životnog standarda. Ali, one treba da pruže materijalnu osnovu za mnoge mjere u oblasti sistema koje će se u toku iduće godine poduzimati u cilju daljeg brzog porasta produktivnosti rada, a s tim u vezi, kako sam već rekao, i daljeg porasta životnog standarda, proširenja materijalne osnovice radničkog samoupravljanja, komunalnog sistema i t. d.

(S. S.)

SLAB RAD OMLADINSKIH
ORGANIZACIJA

Na cijelom teritoriju općine Tiješno posve je zamro rad Narodne omladine. Jedini izuzetak, donekle, čini Tiješno. Pjevački zborovi, koji su osnovani u Pirovcu i Murteru, gotovo i ne djeluju. Limena glazba u Betini više ne postoji. U Jezerini i Dazlini stanje još teže. Sportski život gotovo i ne postoji. On jedino oživi preko ljetnih mjeseca dolaskom srednjoškolske omladine u ta mjesta. U buduću bi trebalo prići srednjanju članstva — bitnog faktora k uspjehu. U tom pravcu pojedine društvene organizaciji trebale bi više voditi računa o radu i životu omladine. Ako u buduću bude dobre volje, sigurno je da se može postići uspjeh. Samo, jednom treba krenuti.

M. M.

POPRAVLJA SE OBALA

Građevna ekipa broda »Daksa«, Uprave pomorske oblasti Srednjeg Jadrana, završila je popravak glavnog lučkog gata u Murteru. Poslije završetka radova, ekipa je prosljedila za Pirovac, gdje će popraviti tamošnju obalu, kako bi bila sposobna za normalni saobraćaj.

Doprinos za socijalno osiguranje
je društvena obaveza

Naš zavod za socijalno osiguranje posluje sa prilično visokim deficitom. Osim drugih objektivnih i subjektivnih razloga, deficit nastaje i zbog neizvršenja propisanih obaveza obveznika doprinosa za soc. osig. prema fondu socijalnog osiguranja. Privredne organizacije i ustanove još nisu ostigle disciplinu prema ovoj društvenoj obavez. Mnoge »ispaljivši« odgovornim financijalnim službenicima naplati doprinosa za soc. osig. Da li svijesno nevjerno? Ima jednih i drugih slučajeva. No rijetko se nađe »okupljenim« poduzeće ili ustanova koji bi u nejasno spornim

slučajevima zatražili objašnjenje po uplati doprinosa, radije se ne uplaćuje doprinos. I narodne banke, nažalost, također propuštaju ispod svoje obavezne kontrole neke isplate na koje se inače obračunava doprinos. Što se time postiže? Manja poduzeća i zadruge poslije revizije od strane zavoda dolaze u vrlo težak finansijski položaj, kada se naknadno utvrdi nekoliko stotina hiljada sa kamatama i onda govore »ako nam naplatite dug, mi smo propali«, kao da od pojedinih osoba ili samog zavoda ovisi da li će se obaveza naplatiti ili ne će. Dug se mora naplatiti,

jer je društvena obaveza koja se uplaćuje u posebni društveni fond, odakle se isplaćuju razne obaveze prema osigurancima. Veća poduzeća lakše plate dugovanje, ali svakako remete finansijsku ravnotežu i krivo prikazuju svoja finansijska stanja.

U posljednje vrijeme zavod posvećuje posebnu pažnju kontroli obračuna doprinosa i u tom pravcu vrši reviziju. Revizijom se utvrđuju veći iznosi dugovanja, tako da je dosad utvrđeno preko 50,000.000 Din duguećeg doprinosa. Kod revizije se uglavnom nailazi na razumjevanje kod odgovornih osoba i revizori zavoda se i poimaže od strane poduzeća i ustanova. Međutim, ima i takovih koji tako ne postupaju, nego se na razne načine (Nastavak na 2. strani)

Privredni komentari

NEMA OPRAVDANJA za daljnji porast cijena

Da li će doći do porasta cijena i time biti paralizirano djelovanje odluke o povećanju plaća radnika i službenika koja stupa na snagu 1. januara ove godine? To pitanje postavljaju mnogi, naročito ovih dana, kada se donose novi tarifni stavovi. Pri tome se ispoljava neskrivena bojazan da se životni standard neće poboljšati, jer će daljnje povećavanjem cijena, naročito poljoprivrednih proizvoda, biti smanjena realna zarada.

Ivrđenja da će se cijene povećati zbog porasta lične potrošnje nisu opravdane. Jer, uračunate plan za 1957. godinu koji daje priličnu značaj životnom standardu, predviđa niz veoma niskih mjera koje će pozitivno djelovati na održavanje sadašnjeg nivoa cijena. Sve te mjere garantiraju da povećanje zarada ne će biti ikakvo već stvarno i da će povećavanje plaća zaista doprinjeti poboljšavanju životnih uslova.

Jerma od tih mjera na kojoj se zasniva veća lična potrošnja je dalji porast industrijske proizvodnje. Ona će biti veća učešćem do 13 posto u odnosu na ovu. Takav porast predstavlja čisto ne samo povećanje već stvarno i da će povećavanje plaća zaista doprinjeti poboljšavanju životnih uslova.

Fondovi robe za široku potrošnju u bit će povećavani više nego dosad, uvozom. Uvezena količina utječe na samo na poboljšanje asortimana i kvaliteta, nego i na održavanje cijena. Prema tome, uvoz industrijske robe, uz planirani porast domaće proizvodnje, doprinjet će također u dobroj mjeri realnom povećanju uvećanih plaća.

Ali sve to ne znači da tu i tamo ne će biti pokušaja da se putem povećavanja cijena dođe do veće dobiti. Međutim, ovakve i slične tendencije mogu biti spriječene ako se budu poduzimale ozbiljnije mjere u početku. Kreditnu politiku Narodne banke trebalo bi tako podesiti da se poduzeća koja imaju zalihe robe iznad dozvoljenih ne mogu kreditirati. Ako bi se jednaka takva mjera dosljedno sprovodila, poduzeća ne bi mogla da gomilaju pretjerane zalihe proizvoda široke potrošnje da bi sačekala višu cijenu, već bi morala da ih iznose na tržište po sadašnjim, eventualno, nižim cijenama.

Poduzeća koja imaju izuzetan položaj na tržištu pokušavat će također da unovčavaju svoje proizvode po višim cijenama. Ali se i njihov pokušaj mogu osujetiti enerzičnim mjerama. Organi za cijene mogli bi da dobiju šira ovlaštenja da bi svojom intervencijom, makar se ona nazivala administrativnom, onemogućila špekulantske tendencije da putem povećavanja cijena ubiraju neopravdanu dobit od potrošača. U ovom, kao i drugim sličnim slučajevima, može se primijeniti i ranije donesena odredba o oduzimanju neopravdano stečene dobiti u korist zajednice.

Pored ovih, veoma značajnih mjera za stabilizaciju tržišta i cijena, Društvim planom se predviđa usporenije trošenje sredstava za investicije i druge oblike unutrašnje potrošnje. Ovakav način trošenja sprovede se naročito u prvim mjesecima godine da se ne bi povećanom

tražnjom vršio jak pritisak na robne fondove.

U borbi za učvršćivanje cijena i stabilizaciju tržišta industrija i trgovina imaju jednu od najznačajnijih uloga. I od industrije i od trgovine zavisi da li će tržište biti blagovremeno snabdjeveno dovoljnim količinama proizvoda široke potrošnje, ali tako da ti proizvodi odgovaraju i kvalitetom i asortimanom ukusu i potrebama potrošača. Tijekom narednja trgovine s industrijom, ispunjavanje potreba tržišta, ostvarivanje zahtjeva i želja potrošača, jednom riječju dobra snabdjevenost tržišta proizvodima široke potrošnje bit će pozitivan doprinos da se cijene održe na sadašnjem nivou.

Potrebno je na sve ove zadatke ukazati baš sada zato, što se trgovina nije pripremila da dočeka povećane zahtjeve potrošača. Nije rijetka pojava da su potrošači, prisiljeni da obigravaju bezbroj prodavaonica da bi našli neki od najobičnijih artikala koje naše industrija proizvodi u dovoljnim količinama. U unutrašnjosti stanje je još nepovoljnije, pa se često dešava da pojedini gradovi ostanu bez soli, šećera, šibica i drugih nužnih artikala, iako na stovarištima ima te robe dovoljno.

Elastičnijom kreditnom politikom i na području trgovine, Narodna banka također može pomoći da tržište bude bolje snabdjeveno. Ona ne bi smjela više da primjenjuje već zastarjale kriterijume za dodjeljivanje

kredita i da time spriječava trgovinu u snabdjevanju potrošača. Osnovni kriterijum za dobijanje kredita mora biti stvarna potreba, a ne neko formalno mjerilo.

Kada je riječ o snabdjevenosti tržišta prehrambenim proizvodima, skloni smo da se uvijek žalimo na to da ih nema dovoljno, i da su cijene zato skupe. Ima u tome, naravno istine. Ali je istina i to da su nam ove godine propale sitne količine poljoprivrednih proizvoda zato što nije bilo dobre organizacije ni transportnih sredstava da se one prevezu do gradskih tržišta. Istina je i to da su se neki proizvođači otkupljivali i da se sada otkupljuju od proizvođača po 40 do 50 dinara, a da ih potrošači u Beogradu plaćaju preko 200 dinara po kilogramu (meso). Problem transportnih sredstava ne može preko noći da se riješi, ali je ohrabrujuće da su stvaraoci Društvenog plana vodili o tome računa i predvidjeli u idućoj godini nabavku izvjesne količine kamiona, drugih transportnih sredstava i razne opreme za trgovinu.

Na početku Nove godine najvažnije je da trgovina i industrija shvate da od dobre snabdjevenosti tržišta zavisi najvećim dijelom da li će realna zarada radnika i službenika biti smanjena ili ne. Postoje svi materijalni uslovi da do toga ne dođe, jer nema stvarnog opravdanja da se cijene povećavaju. **Aleksa Kamatović**

Iz naših općina

Kninjani su u vedrom raspoloženju dočekali Novu godinu

Gradani Knina su čekali Novu godinu u Doma JNA, u »Grand« hotelu, u domu »Partizana« i u menzi pripadnika Armije. Sve prostorijske bile su vrlo lijepo ukrašene i sve su do posljednjeg mjesta bila ispunjena raspoloženim gostima. Svagdje muzika i pjesma. Ne samo ovdje nego svuda, u kućama u krugu obitelji, na ulici, na radnim mjestima, u vlatku, tvornici i drugdje ljudi su u vedrom raspoloženju očekivali Novu godinu. U ponoći su sirene lokomotiva, i na zgradi pošte svojim prodornim zvukom najavile da je nastupila Nova 1957. godine. Nastalo je opće veselje, koje se iz dvorana i kuća prenijelo i na ulice. Čestitanjima nikad kraja.

Dok se je svijet zabavljao, dole su neki drugi prirodič svoga posla bili na svojim radnim mjestima. Na željezničkoj stanici osoblje je radilo kao obično, ali ipak zatalasano novogodišnjom proslavom. Tako u ostali

Logorovanje izviđača

Određ kninskih izviđača i planinski organizirao je na Novu godinu propagandno logorovanje u borovoj šumici iznad bolnice. Na logorovanju je bilo 40 članova.

Za čitavo vrijeme podignuti su privlačili su pažnju građana, koji su posjećivali logor i tom prilikom se upoznavali s načinom života i rada ove organizacije. Naročiti interes kod posjetilaca izazvalo je odavanje pozdrava zastavi i smotra izviđača i planinika. U logoru je radila i kuhinja, gdje se pripremao čaj. Pred kraj dana oko logorske vatre okupili su se izviđači i planinici. Bilo je pjesme i zabave. Nekoliko dana ranije izviđači su sudjelovali na posumljavanju jednog predjela u blizini kninske tvrđave. Tom prilikom su za posumljavanje uspješno zainteresirali neke osnovne organizacije Socijalističkog saveza, čiji su im članovi pomagali kopati rupe.

KUD »BOŽIDAR ADŽIJA« GOSTOVALE U BIOČIČU

Dramska sekcija KUD »Božidar Adžija« iz Drniša gostovala je u Biočiću, gdje su u Domu kulture pred oko 200 osoba izveli Dobričansku komediju u tri čina »Zajednički stan«. (D. Č.)

PONOVO PRORADIO KINEMATOGRAF U TEPLJUHU

Ovih dana je u Tepljuhu, poslije prekida od 4 mjeseca, ponovo počeo rad kinematograf »Promina«. Predstave su bile nerentabilne, a nitko nije htio da preuzme patronat nad kinematografom. Sada je dobiveno 40.000 Din od »Dalmatinskih ugljenokopa« Siverić, što će ublažiti pasivu u poslovanju kinematografa. (D. Č.)

Završen otkup duhana na općini Drniš

Otkup duhana na području općine Drniš, koji je započeo 17. XI, završen je 20. XII, prošle godine. Otkupljeno je 58 hiljada kilograma, u vrijednosti od Din 18.668.790 ili po kg 322,180/o.

Ovogodišnja berba duhana bila je bolja po kvalitetu od prošlogodišnje. Proizvođači su bili veoma zadovoljni otkupnom cijenom kao i načinom klasiranja. Poduzeće za otkup duhana u Drnišu smatra, da se će broj strukova u 1957. godini povećati za 1,5 milijuna. Proizvođači na ovom području većinom sade do 2000 strukova, iako bi taj broj mogao biti veći s obzirom da duhan u ovom kraju dobro uspijeva.

Medu proizvođačima duhana naročito se ističu Božić Kudrić pok. Mate iz Čvrljeva, koji je zasađio 20900 strukova. Mate Jakić iz Pokrovitlika sa 16.650 strukova, zatim Luka Maretić iz Podumaca, Paško Maretić iz Podumca, Luka J. Bukić Podumci, Dujo Gvozdanović pok. Nikole iz Utera, Petar Melvan pok. Ante iz Utera i drugi.

U najkvalitetnijem područja za

PROSLAVA DANA DJEČJE RADOŠTI

Na inicijativu društva »Naša djeca« organizirana je u Kninu veoma uspješna proslava Dana dječje radošti. Velika kinodvorana doma JNA bila je prepuna školske i predškolske djece. U izvođenju programa sudjelovala su djeca iz zabavišta i učenicima osmogodišnje škole. Naročito se svidjela točka sa konjčićima, koju je uvježbala nastavnica M. Sebečić. Nakon priredbe »Djeda Mrz« je podijelilo djeci 1500 poklona.

Slične proslave održane su u svim selima Kninske općine, gdje su u školama održane brojne priredbe. I seoskoj djeci su podijeljeni darovi.

Mališanima su podijeljeni darovi, a u drniškim školama održane su prigodne priredbe za djecu, na kojoj je prvi put uspješno nastupio tamburaški zbor pitomaca Đačkog doma. Pitomci Đačkog doma i Dječjeg zabavišta održali su također u svojim prostorijama uspješne priredbe.

Pored priredbi u školama, bilo su prikazane i kinopredstave.

Na šestogodišnjoj školi Biočić-Tepljuh svečano je proslavljena Nova godina — Dan dječje radošti. U Društvnom domu održane su priredbe, a potom su podijeljeni novogodišnji darovi. (D. Č.)

U selima Južnog Primoštena Vadiju i Krusevu na svečan način proslavljena je doček Nove godine. U tim selima upriličene su priredbe, koje su organizirane tamošnjim školama. Za dobar uspjeh tih priredbi najviše zasluga imaju učitelji. (S. G.)

Elektrifikacija sela Miljevci

U Miljevima je održan sastanak inicijativnog odbora za elektrifikaciju sela Braštanj Gornji i Braštanj Donji, Drinovci i Ključ. Sastanku su prisustvovali članovi SSRN i SK, Električnog poduzeća Šibenik, narodni poslanik Mijo Lemo, Sekretar Općinskog komiteta SK Vlade Sain i predsjednik NO-a općine Drniš Slav Vostić.

Pored ostalog je zaključeno, da se odmah započne rad na elektrifikaciji spomenutih sela, s tim da se izvrši priključak na mrežu Roški slap — Siverić. Za zvođenje tih radova osigurana su sredstva. U prvoj etapi radova postaviti će se priključni vod Roški slap — Siverić preko Gornjih i Donjih Bruštana, s povećanim selom Drinovci i Ključ.

Odbor za elektrifikaciju otpočet će sabiranjem novčanih priloga od domaćinstava. Jedan dio već je osiguran na radovima, koje su pojedini zaseci izvodili na zadružnoj ekonomiji — na voćnjacima i vinogradima. Priljubljeni iznos bit će utrošen za izgradnju dalekovoda. Na sastanku je također zaključeno da svu manualnu radnu snagu čudu seljaci iz onih sela kroz koje će proći vodovi visokog i niskog napona.

NIJE DOVOLJNO

Odavna je mučilo mještane Siverića kako doći do željezničke stanice i obratno, jer puta nije bilo. Stoga je za pohvalu akcija mještana i rudnika što su uspješno izgradili taj put za pjesačku. To je još značajnije, ako se ima u vidu da je taj teren vrlo kaomenit i strm. Međutim, to nije dovoljno, jer se ovim putem opet teško prolazi zbog toga što nije osvijetljen. Kako je taj put daleko od svijetla na rudniku i samog mjesta (koje je prilično dobro rasvijetljeno), to je potrebno uz rub puta postaviti 2 do 3 svijetla. Rudnik i mještani trebaju za to osvijetljenje povesti posebnu brigu, jer svako jutro oko dvadesetak učenika gimnazije polazi u 5 sati ujutro na željezničku stanicu, da bi prisijepili na dočki voz za Knin. Nije čudo što se u to doba na takvom putu događaju i male nesreće, a čega sam bio sam svjedok. Ne čekajmo težu nesreću. **I. R.**

KISTANJSKE SLIČICE

Oko spomenika palim borcima postavljen je ovih dana betonski pločnik. Sadašnji izgled spomenika s ukusnom ogradom i brižljivo uređenim perivojem govori o velikoj pažnji mještana sprema žrtvama herojske prošlosti.

Krov doma kulture u Kistanjama nije solidno napravljen. Malo jači vjeter ruši crijepe i krov propadajući. Trebalo bi poduzeti mjere da se krov sačuva od propadanja time više, jer je to jedina zgrada podesna za kulturni i društveni rad.

Na javnoj cisterni u Kistanjama je nakon dva meseca opet provalila sisaljka za vodu. Samo bi trebalo da se ubuduće manje čeka na njen popravak.

Kistanje je mjesto koje je davno proglašeno zračnom banjom. Ali koja koristi od svežeg bukovičkog zraka, koji je ispunjen neugodnim mirisima ustajalog gnoja iz pojedinih dvorista. Bilo bi potrebno da i sanitarna inspekcija reče svoju. (D. S.)

Jeste li podmirili pretplatu?

Mještani Kistanja i okolice u vedrom raspoloženju dočekali su Novu godinu. KPĐ »Prosvjeta« s dosta uspjeha izvelo je veselo veče za bogatim programom, koji su za ovu prigodu pripremili članovi nastavničkog zbora osmogodišnje škole. Priredba je od prisutnih bila veoma lijepo primljena. (D. S.)

Doprinos za socijalno osiguranje je društvena obaveza

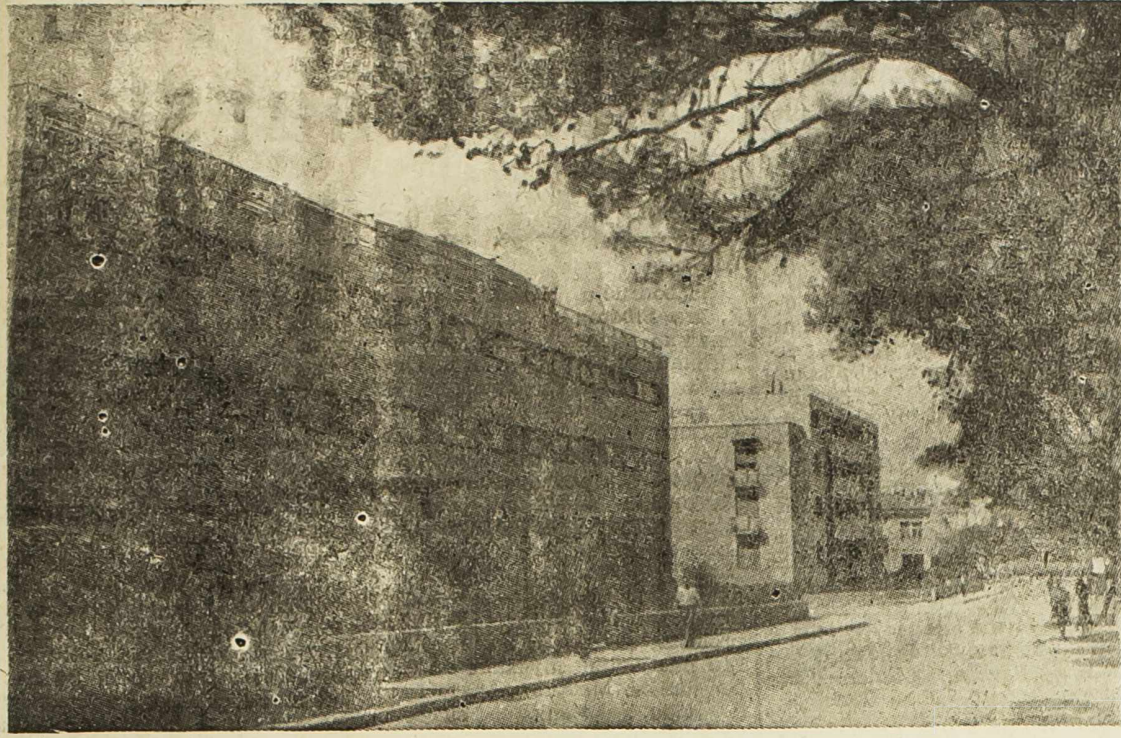
(Nastavak sa 1. strane)

čine tome opiru ili negoduju. Rukovodilac jednog poduzeća u Drnišu je čak zabranio vršenje revizije u svom poduzeću, a šef računovodstva istog poduzeća, kada se htjelo izvršiti određenu dopunu revizije i neke nespornu zame otkloniti, kategorički je odbio da se to učini. Zbog takvog odnosa odgovorne osobe mogu biti kažnjene, jer onemogućuju vršenje određenog društvenog zadatka određenim organima (čl. 81 Uredbe o financiranju soc. osig., čl. 96 i 116 Zakona o zdravstvenom osiguranju radnika i službenika). Takovim načinom stvari se mogu samo komplicirati i zaoštravati, a određeni organi, će opet morati izvršiti svoju dužnost.

Istina, ima nekih i spornih pitanja kod obračuna doprinosa, ali te nejasnoće će se raspraviti i razjasniti na nadležnom mjestu, pa će nadležni organ dati svoje obavezno tumačenje, čega se obje strane trebaju pridržavati, kako to inače biva kod primjene ostalih propisa.

S druge strane, neki privatni poslodavci plaćaju doprinos kad se sjele, kad ih se na to natjera, a neki gomilaju svoj dugi Zavod ne će ni u ovim slučajevima imati nekog posebnog obzira, jer onaj koji ima radnju i zaposljava radnu snagu dužan je redovito uplaćivati doprinos za soc. osig. Stoga će se morati poduzeti i prinudne mjere kod starih dugovanja, da se isti naplate od poslodavaca. Taj dug iznosi samo za područje Šibenika preko

1.000.000 Din, na području Drniša Din 458.000, a Knina Din 300.000. Veće iznose duguju slijedeći poslodavci: Samostan sv. Frane Din 229.894, Zanatska radio-električarska radnja 54.754, Kapeli Bruno, briač 51.000, Ugostiteljske radnje »Dinara« 36.557, »Sušak« 54.355, Simpra-ga Tanasje, postolar 39.720, Duga-đa Duro, postolar 43.956, Cicvara Jakov 23.711, Sekulić Miroslav, zidar 43.932, Kužina Šime, bačvar 37.457, Šinkić Drago, bačvar 27.904, Blažević Mile, Drniš 57.923, Kolombo Frane, Drniš 19.551, Mrden Tode, Drniš 19.081, Mijić Ivan, Drniš 36.104, Skelin Ivan, Drniš 41.016 i Subota Dušan, Drniš 26.604. **I. R.**

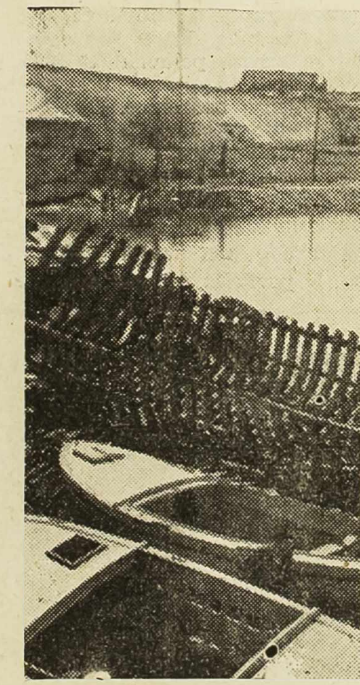

Zašto ukinuti brodogradilište u Crnici

Ovih dana posjetili su našu redakciju predstavnici radnog kolektiva brodogradilišta u Crnici. Oni su negodovali na odluku o ukidanju brodogradilišta i njegovom pripajanju onom u Betini, te su u ime radnog kolektiva izrazili želju da preko lista upozna našu javnost s prilikama i nekim problemima u tom brodogradilištu.

U Crnici radi brodogradilište, koje se nalazilo u sastavu poduzeća Obalne plovidbe «Sibenak». Kolektiv broj 22 člana. Brodogradilište ima svoju tradiciju, jer je radilo i prije rata. Ono je od oslobođenja neprestano u pogonu. Brodogradilište gradi drvene brodove, te obavlja manje i veće popravke. Ali ipak nije sve u redu. Kolektiv ovog brodogradilišta nije zadovoljan nedavno donijetom odlukom da se ono pripoji brodogradilištu u Betini. Predstavnicima ovog pogona u radničkom savjetu, nisu glasali za takovu odluku, izražavajući time volju radnog kolektiva.

Ovom prilikom je potrebno rasvijetliti neke činjenice, koje su više manje dovele do toga da se danas postavlja pitanje rada brodogradilišta, kao i njegovog pripajanja. Kao uzrok pripajanja drugom brodogradilištu, tj. onom u Betini, uprava poduzeća plovidbe navela je, između ostalog, i teškoću nerentabilnost brodogradilišta u Crnici. Međutim, radni kolektiv je suprotno mišljenja. Uzrok nerentabilnosti treba tražiti u slaboj organizaciji rada, u nestručnom, pa i neodgovornom radu komercijalne strane u poduzeću. Naime, za račun brodogradilišta sklapani su i takovi ugovori, koji zaista nisu bili rentabilni za poduzeće. Ima za to mnogo primjera, ali ćemo navesti samo neke od njih. Tako je napravljen ugovor između bra. Cukrova i poduzeća za izgradnju jedrilice u vrijednosti od oko 380.000 dinara, dok će stvarna njezina izrada koštati poduzeće oko jedan milijun dinara. Postavlja se pitanje, čijom krivnjom je nastao toliki gubitak. Svejedno da radnici brodogradilišta tome nisu krivi, nego poslovodstva Oltara. Radnici su imali suprotno mišljenje, ali se ovdje malo kada poštivalo njihovo mišljenje. Krivnja, naime, leži u samoj organizaciji rada poduzeća, koje je teško postavljeno da

Težak zločin u Varivodama

Težak zločin, koji se nedavno dogodio u Varivodama, uzbuđio je tamošnje mještane. Jedne večeri u ogradni, nedaleko sela, gdje se nalazila u sječi drva, nađena je mrtva 38-godišnja udovica Stevanija Jerković, majka dvoje djece. Za nepuna tri dana organi Sekretarijata za unutrašnje poslove NO-a kotara, uz punu podršku stаницe Narodne milicije Kistanje, otkrili su običu — starijeg maloljetnika iz istog sela.

Netom se doznalo za težak zločin, mjerodavni organi povelili su svestranu istragu. Po lokvama krvi, kojom je bila okružena nesretna žena, kao i tragovima krvi koji su dopirali do u blizini sela, nije se moglo učiti u trag ubici. No prevladavalo je mišljenje, da je ubistvo izvršilo lice iz sela u kojem je živjela ubijena žena.

Tek drugog dana istrage u jednoj prirodnoj kamenici, usred sela, nađena je voda pomiješana krvlju, a u neposrednoj blizini pronađeno je nekoliko otisaka opnaka. Istovremeno istražna vlasti doznale su za imena lica, koja su se kritičnog dana nalazila oko ograde, gdje je boravila žrtva tragičnog događaja. Prilikom pregleda tih lica kod jednog od njih nađeno je nekoliko ogrebotina na tijelu, a i ostisci njegovog opanka odgovarali su otisku koji je uočen kod spomenute kamenice. Sada je već bilo prilično jasno tko je ubica. Ovaj je zatim podvrgnut preslušavanju, a sudbeni je u svojem majkom, koja se također nalazila izvjesno vrijeme s njim u spomenutoj ogradni. Tom prilikom kada ga je ona zapitala, gdje mu je košulja, ko-

mišljenja radnog kolektiva je uzimanje usastva Obalne plovidbe motornog broda «Prvić Luka». Za nj je utrošeno oko 7,5 milijuna dinara. Upravi poduzeća je bilo dobro poznato da je radnički savjet donio odluku da se taj brod ne uzme, ali uza sve to odluka radničkog savjeta nije se poštivala. Kad je brod bio gotov, ustanovljeno je da je «trezera» sasvim dotraja, što je inače trebalo izmijeniti. Naravno, tako su zbog neodgovornog rada poslovode proizašli i drugi veći troškovi. Iako je postojala mogućnost da se m/b «Vodice» od 110 tona uredi sa manjim troškovima, i pak sugestija kolektiva u tom smislu nije došla do izražaja.

Što da se kaže o prodaji preko 7000 kg starog željeza koje je uz neznatnu cijenu ustupljeno privatniku umjesto postojećem poduzeću «Sabirac». Radnici traže odgovor na pitanje: zašto se tako radi? Ili pak slučaj prodaje uz neznatne cijene nekih predmeta od nacionalizirane imovine koji su brodogradilištu potrebni. Ima još dosta takvih primjera.

Čemu pripajanje pogona u Crnici brodogradilištu u Betini? Radnici navode da je to samo zato, da se nekim ljudima povećaju dnevnice koje bi proizišle iz čestih putovanja. Oni te navode osnivaju na dosadašnjoj praksi, kada su se brodovi silu u Betinu, iako je postojala mogućnost da se popravci obavljaju u Crnici. Upravo zbog toga je trebalo da se i po nekoliko puta odlazi u Betinu. Navedeno stanje u brodogradilištu Crnica zahvaljeva da se postavi pitanje slabe kontrole rada poslovode od strane uprave poduzeća. Ima već dva do tri mjeseca da direktor poduzeća nije obišao brodogradilište, a malo je kada razgovarao sa radnicima. To su sve problemi na koje je radni kolektiv ukazivao i koje svakako treba riješiti. Bilo bi zaista šteta kad se to ne bi učinilo. Potrebno je u punoj mjeri omogućiti inicijativu radnika, a time će se skratiti sa dnevnog reda i pitanje produktivnosti rada i rentabilnosti tog brodogradilišta, što po dosadašnjim okolnostima nije bilo moguće postići.

ju je kritičnog dana imao na sebi, on nije ništa htio odgovoriti. I na daljnem saslušanju ostao je nijem. Tek u automobilu na putu za Sibenik ubica je progovorio, ali i ovoga puta sve je poricao i krivnju za zločin pokušao prebaciti na jedno lice iz svog sela. Međutim, pritišćen dokazima najprije je izjavio gdje se nalazi njegova košulja. Na to su stražni organi zaustavili kola i krenuli prema mjestu, gdje je bila zakopana košulja. Iako je prošlo već tri dana od spomenutog događaja, nađena košulja bila je sva u krvi. U nastavku saslušanja ubica je priznao djelo u cjelini. Istragom je ustanovljeno, da je ubica na zvjerski način kamenjem dotukao svoju žrtvu, koja se jedno vrijeme grčevito opirala. Nadležne vlasti vode daljnju istragu, kako bi ustanovili uzroke ovog ubistva i osvijetlili sve okolnosti pod kojima se ovaj slučaj odigrao. Ubica je uhapšen i nalazi se u istražnom zatvoru. (J.)

13

— Ta-ko!! osiječe se fra Brne, pak brzo dohvati sa police onaj prutić, kojim ga je mali česao po ledima, i njim ošinu sinovca.

— Ta-ako, je li, magare od magarete! Počej si se već gospoditi, a!? Da te ja budim, je li? ...

Koliko god na uranku taj kolač bješe nemio Bakonji, opet mu prva pomisao bi: »blago meni, kad stric ne zna!« — pak veseo otide po vodu, pak po oganj. Ali pošto brzo raspreami kamare i krenu na jutrenju, obuze ga sumnja, da koji od fratara nije doznao, ili Balegan, koji mu idaha ususret.

— A šta si ti nočas radija, a? zapita ga kuvar iz daljega . . .

Bakonji se prekiđe dah i noge mu počese klecati.

— Pitam te: zar nisi spava nočas, kad nisi moga' ustati ranije, nego da ja zvonim!

— Bo . . . lija me trbu! dosjeti se Bakonja.

— A, trbu! te bolija! reče blaže Balegan. A, moj sinko, zašto ideš onliko? Zašto si ija onliko ribu sinočke? Ajde, ajde brže naredi što treba! reče, davši mu ključ od crkve.

Bakonja se nešto pribra, ali mu drhtaše trska u ruci, te s mukom zapali svijeeće. Muva-jući se po crkvi, moljaše se: »Moj lipi sveti Frane! Oslobođi me ovoga puta, pa jevo ti se za . . . (čaje da reče: zaključim se, ali se predomisli) . . . pa jevo ti davam rič, da ne ču više!«

Fratri udoše, te posjedaše u dvije klupe, sa dvije strane velikog oltara. Na desno sjediše: Prija, Načvar i Tetka; do njih Bujas i Mačak. Na lijevo: Blitvar, Duvalo i Vrtirep; do njih klekoše na gole ploče: Lis i Bakonja. Srdarini toga jutra bješe red da služi. Kad bi on obrnuo n'ima pleći, a lice k oltaru, onda je Bakonja gledao svoje drugove, koji čevrljahu molitve, kao obično, zijevajući; ali kad bi se Srdar okrenuo put njih, da ih blagosili, onda bi obrnio glavu, jer se bojaše njegovu pogleda koji bi mogao prodrijeti do dna duše Bakonjine, te vidjeti veliku tajnu — ako već ne zna za nju!

Pošto duhovnici izadoše, on krenu lagano za njima, pereći uši da uhvati što govore. A kad prolazaše tpeznarjem, držao se zida, gotov da zagrebe, ako Srdar sjekne put njega: »A di si ti bi'a nočas, a mali Jerkoviću, a?« Jer, sve mu se činjaše, čim onaj otvori usta, da će čuti to kabinno pitanje. Ali Srdarinja sjede za srce kafu, ne osvrćući se ni na koga. Onda Bakonja odmahnu i poče se udvarati, Baleganu više no obično, a pošto založi, udari da priča kojesta i da se smije. Drugovi mu, mamurni, gledahu ga začuđeni, pa ga ostaviše. Onda on zamoli šjor-Grga, da ga ispriča u strica, što suvar i učini. Zatim se Bakonja javi fra-Tetki, pitajući ga, treba li mu što. Poslije toga oslobodi se čak da ponudi Srdaru svoju službu.

— Baš mi tribaju mala klišta. Ajde i donezi iz vjigna! naredi Srdar.

Kako je Pjevalica izliječio fra-Brnu

Veseli Bakonja svrnu najprije u novu madu-pnicu, gdje ne zateče nikoga, pak otrča u mlin, gdje nađe Bukara sama. Bakonji se učine, da kakko je naglo kročio preko praga, da je u Bukara sasvim drukčiji izraz lica nego li obično. Ali to mu se samo trenom previde, jer na njegovo pitanje, šta se osamio, onaj počeo svojim vječitim: »je li ja, je li?«, gledajući gluho. Onda ide ka kovaču, koji se razgovaraje sa mlinarom, te prihvati klišta, preporučujući obaviti da ne odadu tajnu. Jošte u skuli bio je vema opomnjiv, u crkvi o časovima hitar, što je opazio i stric mu.

— Danas ti je sinovac vridan mimo braće! reče Srdar za objedom.

— Zato, što je dobio jutroske marendu! odgovori Načvar, pa ispriča što je bilo i dodade na po usta: »A sad mi je ža', jer sam poslin dozna', da ga je bolija drob!«

— To ču Mačak pa! povjedi družinim a na to se Bakonji otpetlja srce, te udari u plač. Zaludu su ga tješili, zaludu ga je i Balegan mazio — on jednako lijaše suze. Dočnje u skuli umiri se nešto, ali kad počese govoriti, da će iste večeri na sielo, on planu:

— Da bog da ja nogu slomija, ako ču tamo više! Ti si mi kriv, ti si me naveja! poče koriti Lisa.

— Pa dobro, ne triba da se kuneš, ni da se inadiš! Ne molli te niko, a ne nagoni te niko! odgovori Lis mirno. Mi smo toliko godina išli bez tebe, pa se mismo stavljali da nam ko pali. A veliš, da sam ja kriv! Pravo veliš! Kriv sam te dosta, što sam te drža za druga! . . .

— Ne ćemo tako! umiješa se Bujas, nego ćemo da budemo pravi drugovi. Što je tebi teško, to ja razumim, jer je i meni teško bilo s početka. Ti mišliš, da je veliki grij, provedeš se malo u ovo doba, uz mesojeđe, a u našim godinama! Ja ne velju, da paš nije grij, ali je sasvim mali, uprav grišak, koji se može oprati sa nekoliko krunica i nekoliko dana pokore uz post . . . a znaš, vidja si lani, mi se ne ispovidamo ovim duovnicima, nego dođe jedan s dobra. Dakle, te stvari bolje je ja znam nego ti, ka' što su bolje znali od mene pokojan Skoranca i Čimavica . . .

— Nije to, nego je on strašljiv! reče Mačak. — Ti lažeš! viknu Bakonja. Nisam ja strašljiv, niti je lko moj! Nisam ja iz Brstranova, okle si ti, di su ljudi ka' kozel! . . . Jes, ka' koeze, jer bi jedan naš tira' vas padeset . . .

Umalo što ne dođe do ruku, Bujas mu objasni:

— Ma, ne veli on, Ive, da si strašljiv od stra' nego, znaš, od strica, da ne dozna, pa da te ne istira. A jevo ti se kunem, da do toga dođe, tribalo bi da nas sva četiri istiraju, jer bi mi sva četri klekli na kolina, pa rekli: »Nemojte! jer koliko je on kriv, mi smo deset puta više! Dakle, urazumi se, bolan, pa idemo večeras!«

— Ne ču! ne ču!

Nečkao se dva dana, a oni ne htjedoše bez njega. To ga, može biti, dimu, te trećega pristade, te sva četiri istim putem i načinom odoše na sijelo, ponijevši opet buracu vina, koje bi Lis krišom natočio.

U madu-pnici im se nijesu nadali.

Oni se začuđiše, zatekavši slugu već nakli-

čene. Pred Bakonjom, koji bješe prekrstio noge iza prijelada, stajaše velika dižva.

— Reka' sam ja, da će doći blagoslov! viknu Skeljo, pa poištra, mašući kapom.

— I ja sam to govoriya, a vi: me! me! . . . upu na vas, nego da se trujemo ovom bljutom! . . . tpu na vas! prihvatí Dundak.

— Ma vi, ljudi, ne dangubite i bez nas! reče Lis. Odakle to, da mi je znati? . . .

Beljani raširi ruke i pogleda vrh sebe u čadavi dimnjak. »Odboga! a ja oklen?«

— A što lažeš, pasu jedan! reče Boban, a jezik mu je zapinjao. A što kriti od naš! ortaka . . . baš neka znaju, jer triba da naze, pa kad oni postanu redovnici, neka bolje pazu svoje vjerne služe! Je li tako, bračo, je li? Evo viš, (obrnue se Bakonji, koji sjede do njega), viš-li magazin, a? Brava mu je čila ka' moj dlan — a moš viditi, ako ne viruješ. I vrata su zdrava, i sve, pomoz bože, a poet, a sasvim tih: š-š-š! vino u dižvu . . .

— Kroz urstiku, na moju dušu! reče Mačak.

— Jok! ne ugoneta: a-ja! to ne bi valjalo! Drukčije se to čini, dite moje! . . . A jopet što jest, to je Stipanova mir'ta . . . Dakle, jedne večeri sidamo ti mi ode, snuženi ka rišćan! uz post, a moj ti Stipan poče:

»Magazin je pokriven daskama, a daske prbibijene klincima, to znamo, ali zašto su klišta? Zašto nam je kovač drug? Zašto su nam grla suva, a voda nas razdaja od krmći. I zašto, najposlinak, mi služimo svetoga Framu — milostiv nam bija! — a gubavi Balegan čali nam piće ka' sveto ulje . . .

— E, rda ga ubila! reče Dundak.

— Ne prikajid starijega! osiječe se Boban, pak nastavi: »e . . . di ono ostado? A, da! Mnogo je još stvari pita' vridni Stipan, na koje niko nije umija odgovoriti, ali iste večeri odbismo jednu dasku, pak se spuští onaj, koji je među nama najtanji i najjedniji, Dundak. Posli toga, jeto, kad i kad otačemo, bome, oprezno i ne po mnogo, jer, jer, vrag je i Balegan . . .

— Ma je ovo bolje! zapita Mačak, kuokajući prstima po buraci. Ovo ćemo najprije u zdravlje vridnoga Stipana! Da je živ i zdrav, di bija da bija!

— Živija-aaaa! složiše svi u glas.

Poslije daka obrediše se lakomo sluge, kao da su se dočepali hladne vode u pučini ljeta.

— Ja bi' da prolijemo ovu bljutu! veli Dundak.

Jedan čobanin ugrabi mu dižvu, pak stade preručivati u tikvice.

— Ne ćemo tako, nego će valjati ovo namicarce sutra.

— Ostavite malo od toga Bukaru i viknite ga! reče Bujas.

— Da . . . da . . . a znaš šta još? šapću Trtak. Malo rakiše da mu prispemo, te će mu prije zadimiti u mozgu.

— Tako, tako! . . . Ajd, amo, Bukaru! Ooo Bukaruuu!

Dovoluko ga i opjanjaše mnogo brže, nego li prije, a i daci odoše ranije.

Kako je rijeka jednako nabreknuta bila, stjealo je bivalo nekoliko noći zasopke. Bakonja se naviknu, te je mogao i ustajati ranije. Koliko je s prva zatezao, sad je prvi on navaljivao da se ide; a da se zabašuri trag, bio je on vještiji od drugova.

Tako je trajalo do ustavaka mesojeđa, a taj dan bijaše dočkan te godine, bijaše u polovini marta. Toga dana urveče skupljaše bi se sluge u staroj madu-pnici, u manastiru, i slobodno bješe i njima u dacima provesti se.

Poslije časova, Skeljo, omrčena nosa, dočeka fratre pred crkvom.

— Ovaj je počejja zarana! veli fra Tetka.

— Ja sam doša! da javim ništo fra-Brnu! . . . Tribaće, dujo, još danas potkovati Kulaša, jer je obosija i obe pridnje.

— Ta-ako! A ti ajde odma! Neka se naredí sve što triba, a jevo mene za tobom.

— Ajdemo i mi, kad je valko lipo vrijeme, reče gvardijan, pak odsetaše svi, i daci za njima, do pred viganj.

Tamo se okupili momci, svaki omrčen po malo, a Bukar sav crn kao Arapin; oko vratu mu objesili vijenac luka, a za pas-mu tsmulni ožeg.

— Nema tu govora o potkivanju! veli Načvar. Pripa' bi se i dava a kamro li ne plašljiv konj!

— Anči! Baš i triba ovako! opazi Srdar. Neka se učí! . . . Izvedite vi njega!

— Bukar izvede Kulaša, koji je pratioća gledao, Bakonja ga poče milovati. Skeljo mu podnese zob u rešetu. Tri, četiri momka opkoliliše ga, rastegnusi konop, kojim će mu stegnuti noge, da se prevali — jer je bio uporan do zla boga, niti je bilo drugoga načina da se potkuje. Stoga je fra Brne uvijek htio da gleda tu rabotu.

Kulaš prinjuši zob, pak oprezno poče zobati, valjujući krunpinim očima od jednoga do drugoga. Sluge, misleći da je već zgoda, povukoše konop za krajeve, ali konj ugrabi prije, te se prope, odigavši Bukara, pak se, dva tri puta zaosob, bací nogama. Kad mu se opet primakoše, on učesta gađati i poče trčati oko Bukara, koji je čvrsto držao oglav.

— Drz' dobro! Drz' viđu mu.

Fra Brne se pojunači, te se primače, a Kulaš zarza i naperi put njega kopita i da Bukar ne povučje svom snagom k sebi, razbi konj svojem gospodaru kulju. Pa onda čisto pobjesni, te se i fratri i sluge odmakloše.

— Drzi, Grgo, drzi!

Bukar, jadnik, vuče, što ikada može, tako da mu je oglav dlane prežuljila, pak najzad potrča uza ni malo.

Konj ote mah i poteče u sav trk.

Onda vidjеше čudo.

Vidjеше gdje čovjek trči uporedo s konjem!

— Pušti ga! pušti! dovoljuju svi.

Bukar ne pusti, nego skratí oglav, pa ni stope da zaostane, te se nije moglo znati, ko je brzji.

(Nastavit će se)

kultura ~ prosvjeta ~ kultura

Premijera u Kazalištu lutaka

H. C. Andersen:

„Djevojčica sa žigicama“

I ove godine, kao i uvijek do sada, u Sibeniku je u okviru Dana dječje radosti organizirano niz priredbi. Značajan prilog toj proslavi dala je Kazalište lutaka, izvevši 1. I. 1957. godine tri puta besplatno za djecu našega grada novoujebani komad »Djevojčica sa žigicama«.

Novom premijerom Kazalište lutaka postavilo je konačno na repertoar i jedno djelo najomiljenijeg dječjeg pripovjedača, dramskog pjesnika Hansa Christiana Andersena. Njegovu popularnu priču o teškoj i tužnoj životu siromašnog dječjaka obradio je za scenu M. Čučuk. Ono je prilagođeno da uoči i na samu Novu godinu prodaje žigice i zaradenim novcem omogućiti okrutnom ocu pijančevanje i koja, ne uspijevši prodati žigice, a bojeći se da praznih ruklu dode pred oči oca, zaspe zauvijek, smrznuvši se kraj noćne lampe. U toj obradi izvorno Andersenovo djelo izgubilo je na umjetničkoj vrijednosti, a čak i ideja priče nije u dramatičari došla potpuno do izražaja. Nije u dovoljnoj mjeri iskorišten jedan od bitnih elemenata priče — san siromašne djevojčice, u kojem ona zamišlja život onakav, kakav bi htjela da bude i koji bi uistinu svojim plemenitim srcem zasluživala. Da bi, bar donekle, ublažio nedostatke obrade, redatelj I. Ivezić nadopisao je epilog komadu, u kojem ponovo uvodi starog Lampara sa direktnim obraćanjem dječi. Istina, na taj je način otvoreno izrečena tendencija, pa djelo gubi na umjetničkoj vrijednosti, ali je zato mnogo više dobilo s druge strane. Djeca na taj način jasnije uočuju ideju i pouku bajke i ne napuštaju dvoranu potpuno utučeni smrću glavne junakinje.

Redatelj je s velikim osjećajem za mjeru pravilno nagradio tragičnu notu bajke, odabravši odgovarajući tempo, ne lišeći izvedbu dinamičnosti i živosti na mjestima, gdje to radnja zahtijeva. Steta je jedino, što nije imao širi izbor glumaca, pa mu zato igra ansambla nije ujednačena. No, glavni intepretatori potpuno su shvatili režijsku koncepciju i ovom izvedbom dali do sada najznačajnije ostvarenje. Odnosi se to u prvom redu na, kod dječje barantanje s lutkom i sinhronizacija glasa s pokretima, naročito u završnoj sceni, upravo zadivljuje. Pored njega glavni pečat predstavi dala je B. Dunkić (Djevojčica sa žigicama), uživajući se potpuno u sudbinu siromašne i jadne djevojčice. Njezina proživljenost očitovala se i tragičnim prizvukom u glasu, koji za ovu priliku potpuno odgovara. Njima se približuje i V. Huljev,

koja i tehnički i glasovno potpuno odgovara ulozi Sirote gospođe i I. Juraga, koji nije iznevjerio naša predviđanja. Njegov Noćobdija bio je strog prema silnicima (Strogom gospodinu), a blag i plemenit prema bijednicima (Djevojčici), a u ulozi II. veseljaka vjerno je donio lik novogodišnjeg pijenca.

G. Soštarić (Gospodin bez zanimanja), S. Burazer (Dobra gospoda), D. Jurišić (Baka) i D. Korlaet (Ulična svjetiljka) potpuno su zadovoljili, dok su ostali dobro shvatili, ali slabo ostvarili, pogotovo glasovno, redateljsku zamisao.

Scena, koju je izradio B. Friganović odlikovala se plastičnošću i uspjela je u potpunosti dočarati snježni novogodišnji štimung. Zahvaljujući vrlo dobroj rasvjeti (S. Bujas), koja se odlikovala bogatim nijansama svijetla i bila prikladan pratilac radnje, scena je u cjelini djelovala vrlo ukusno. Uspjehu u cjelini pridonijela je i muzička pratnja Bajra Kajića.

NOVA PREMIJERA U KNINSKOM KAZALIŠTU LUTAKA

Na Novu godinu, u okviru proslave Dana dječje radosti, Kazalište lutaka u Kninu je kroz tri predstave obradovalo 600 mališana odlično izvedenom bajkom Vojmila Rabadana »Vučko i Djed Mraz«. Osim toga, bila je prvi put prikazana poznata bajka »Zločesti vuk i neposlušni jarići«.

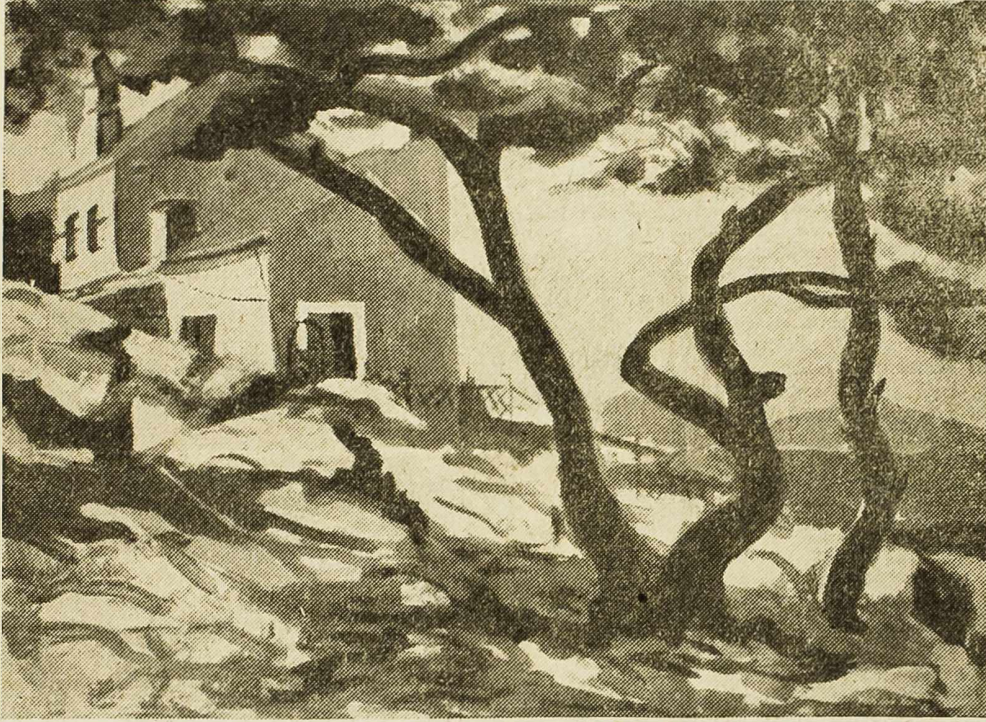
U ukusnom dekoru i inscenaciji Jovana Dursuna, koji je i režijski izvršno postavio oba komada, interpretatori su glasovno i tehnički bili na visini, što je još jedan uspjeh ovog mladog kolektiva. Kod izvođenja »Neposlušnih jarića«, bajke s pjevanjem i muzičkom pratnjom, režiser je primijenio beskraju traku, koja je omogućavala kretanje objekata, dok je koza »putovala« šumskom stazom.

Djeda Mraza je interpretirao Sveto Bogunović, Bradonju — Vladimir Pavliša, Vučka — Ante Krpan, Zoricu — Ema Ganc, Zorana — Slavko Radčić.

U drugom komadu »Zločesti vuk« bio je Vladimir Pavliša, Koza — Lada Dursun, Kozliči — Slavko Radčić, Ante Krpan — Mjilovan Bjelovuk, Veseljica i Braću dao je Sveto Bogunović, Pčelu — Ema Ganc, a Vjevericu — Beca Modričić.

Vrlo dobru muzičku pratnju dao je Emil Saran.

Otvorena je izložba Krešimira Katića u prostorijama Društvenog doma

Krešimir Katić:

Istarski bor (tempora)

VIJESTI IZ DRNIŠA

VEĆU PAŽNJU POSVETITI STRUČNOM UZDIZANJU UČITELJA

Na sastanku Savjeta za školstvo NO općine Drniš raspravljalo se o aktualnim problemima a u prvom redu o donošenju plana mreže osmogodišnjeg školovanja, te o stručnom osposobljavanju učitelja.

Uzimajući u obzir faktore u vezi osmogodišnjeg školovanja Savjet je zaključio, da se na području ove općine, stvori plan mreže osmogodišnjih škola sa 14 centara, i to: Drniš, Siverić, Exanjani, Gradac, Ružić, Stilkovo, Cvrljevo, Drinovec, Radonić II, Pakovo Selo, Sedramić, Unešić i Nevest Cera. Dosad je ostvareno svega 32% obaveznog školovanja. Da bi se pravilno ostvarilo obavezno školovanje, bilo bi potrebno 47 učitelja.

Naročito pažnja je posvećena stručnom uzdizanju učitelja, te je zaključeno, da se ubuduće šalje što više učitelja na stručne seminare. Na seminaru u »Pionirski grad«, koji se održavaju u ovom mjesecu, poslat će se 2 učitelja za tehnički odgoj i 2 učitelja na seminar za rad u kombiniranim odjeljenjima.

Izabrana je komisija za fizički odgoj, koja će voditi računa o razvijanju fizičkog odgoja na području ove općine, organiziranju raznih seoskih i partizanskih igara, i t. d.

IZVEDENA KOMEDIJA »ZAJEDNIČKI STAN«

Dramska sekcija KUD »Božidar Adžija« izvela je komediju u 3 čina »Zajednički stan« od Dragutina Dobričanina. Režija Dušanka Amanović, scenograf Tončić Matić. Izvedba je veoma dobro uspjela. Najviše se istakla Dušanka Amanović u ulozi tetke Pole.

Članovi ove dramske sekcije izveli su ovu komediju i u Tep-ljuhu.

»MOZARTOVO VEČE« U DRNIŠU

Povodom 200-godišnjice smrti Mozarta, održano je u prostorijama kino »Zora« Mozartovo veče. U ovoj izvedbi sudjelovali su vokalni i instrumentalni solisti i zbor Niže muzičke škole u Drnišu.

F I L M

Filmovi i publika u 1956. godini

400.000 kino ulaznica prodanih u Sibeniku u 1956. godini, činjenica da je svaki građanin prosječno 20 puta bio u kino najrječitije govore koliko naši građani vole doživljaj koji u njima pobuđuju pomilne slike s ekrana. To još pokazuje koliko je kino, iako se u njemu traži najvažnije elemente zabavnog, ipak značajan faktor koji igra kakvu takvu ulogu u odgoju ljudi.

Kad govorimo o filmovima, najčešće baratamo s izrazima »dobar film« ili »loš film«. U tome koji je film dobar a koji loš teško će se svi složiti, jer to zavisi prvenstveno od toga što tko traži u kinu. Da većina ljudi traži od filma razodvoje, iluziju koja će ga za dva sata otkloniti od svakidašnjih problema i briga, najbolje ćemo vidjeti, ako se začas zađubimo u cifre koje pokazuju kako je koji film bio posjećen.

Može nam se to i ne sviđati, ali američki avanturistički film »Crnu labud« s 5123 posjetilaca najposjećeniji je film u 1956. godini. Za njim slijedi domaći film »Hanka« (5049), pa predratni film Grete Garbo »Kraljica Kristina« (5024), talijanska sentimentalna melodrama »Oprosti mi« (5002), westerni »Borba za posjed« (4924), »Shane« (4909) i »Bijeg iz tvrđave« (4778), francusko-talijanski pseudohistorijski koprodukcioni kič »Lukrezija Borgia« (4768), »Volim Melvina« (4607), još jedan film iz arhive Grete Garbo »Dama s kamelijama« (4595), zatim »Zena s napuljskih ulica« (4407), »Pjesme

zlatnog zapada« (4368), »Posljednji put sam vidio Pariz« (4252), »Posljednji Apaš« (4099), »Imao sam sedam kćeri« (4011) i t. d.

Ako postoji nekog mjerilo po kojem možemo filmove razvrstati u više ili manje vrijedna umjetnička dostignuća, onda ćemo sigurno sa žaljenjem konstatirati da se od navedenih teško može odvojiti film koji bi mogao ući u kategoriju vrijednih ostvarenja. Mada jedino »Shane«, koji svoj visoki plasman može sigurno zahvaliti više tome što je western nego dobar film, i »Pjesme zlatnog zapada«. Svakako bi bili zadovoljniji da smo među najposjećenijima našli na, recimo, odličnu Lamorisovu filmsku pjesmu »Bijela griva« (922 posjetilaca), ili Bing Crosbyjev glumački uspjeh »Izgubljeni sin« (653), ili odličan Fordov film koji je dobio Oscara za 1952. godinu »Miran čovjek« (2377), ili »Provincijalku« (2463), »Dolinu dabrova« (2036), »Peter Pana« (1989) i neke druge. Međutim, da ne bismo ipak naše građane osudili radi tzv. »lošeg ukusa« (o ukusu nema smisla diskutirati), navest ćemo neke filmove koji su, uprkos tome što su zbilja vrijedni, postigli pristojan posjet, kao francusku socijalnu dramu »Prije potopa« (3981), zatim uspjeh nenadmašivog De Sice i Lollobrigide »Kruh, ljubav i mašta« (3719) i »Kruh, ljubav i ljubomora« (3952), uspjelu ekranizaciju Woukoveg romana »Pobuna na Caimu« (3600) i t. d.

Svakako nas posebno interesira kako su u Sibeniku prošli filmovi domaće produkcije. Općenito se može konstatirati da je interes za njih dosta slab. Kriviti za to publiku bilo bi sigurno nepravedno. Pored navedene »Hanke« najposjećeniji film je bio uspješni »Ne okreći se sine« (2353), zatim »Pod sumnjom« (3040), norveško-jugoslavenska koprodukcija »Krvavi put« (2710), »Opsada« (2508), »Njih dvojica« (1699), »Lažni car« (1482), »Putnici sa Splendida« (1477), »Tri priče« (1148), »Veliki i mali« (1031), »Milijun na otoku« (811), »Jubilej savjetnika Kila« (782) i »Trenuci odluke« (522).

Sovjetski filmovi nikako ne uspjevaju da pridobiju našu publiku. Od njih je najviše uspjeha, bolje rečeno najmanje neuspjeha imao »Obad« (1740), zatim »Knežinja Meri« (843), »Cvrčak« (613), »Šampion Svijeta« (574).

Najlošije je prošao bugarski film »Nepokojni put« kojeg je gledalo svega 220 Sibenčana.

Filmovi američke produkcije prevladavaju u repertoaru naših kina. U 1956. bilo je prikazano 100 američkih filmova, 16 francuskih, 15 talijanskih, 14 domaćih, 7 sovjetskih, 4 engleska, po 2 meksičanska, njemačka i austrijska i po jedan grčki, argentinski i bugarski.

Na kraju bi trebalo nešto kazati i općenito o repertoaru. Za to je dovoljno nekoliko riječi: vrlo malo vrijednih filmova, a previše vrijednih i pustolovnih filmova. Zelimo da u 1957. bude obratno.

Plodan rad veterinarske službe u 1956.

Na području Narodnog odbora kotara Sibenik djeluju tri veterinarske stanice s ukupno 7 veterinarina. Najveće područje zahvaća veterinarska stanica u Sibeniku — od 10 ukupno 6 općina, veterinarska stanica u Kninu djeluje na 3 općine, dok ona u Drnišu obuhvaća samo područje Drniške općine. Međutim, iako po prostornosti djelovanja neujednačene, ipak na svaku staju otpada približan broj stoke. Računajući na takovo organizaciono stanje veterinarske službe proizilazi, da ona ne može udovoljiti udaljenijim mjestima od centra stanice. Međutim, imajući to u vidu, stanice su u stočarskim centrima organizirale redovne, tjedne i ambulantne dane, tako da će veterinarska služba uglavnom zadovoljiti našeg stočara i to prvenstveno onoga iz naših stočarskih rejona. Moramo ipak priznati da još tri općine (Stankovci, Vodice i Tijesno) nemaju redovnu ambulantnu službu, već su one zadovoljene samo u preventivi. Stoga se nameće kao neophodan zadatak da se u 1957. godini formiraju jedna veterinarska ambulanta na području tih općina, kako bi u potpunosti bio zahvaćen čitav teren našeg kotara.

U prvom planu rada naših stanica u 1956. godini bilo je suzbijanje stočnih zaraza. Naročito pažnja posvećena je suzbijanju brucelozе (zaraznog pobačaja), bedrenice, kokošije kuge, te bjesnija.

Importom oberintalskog govoda iz Austrije u Knin unesena je na naše područje vrlo opaka zoonoza-brucelozа. Vrlo teško dijagnosticirati i neupućenost stočara su ozbiljni faktori koji onemogućavaju uspješno suzbijanje ove bolesti. U 1957. godini će se prići organizaciji službe na umjetnom osjemenjavanju govoda, te ćemo na taj način, nadamo se, pored stalne kontrole, tj. pretrage krvi govoda, suzbiti ovu zoonozu. Veterinari iz Knina su u 1956. godini (prvih 11 mjeseci) pretražili krv kod oko 900 krava i bikova i to uglavnom od govoda iz Biskupije i Kovačica, te poljoprivrednog dobra, tj. tamo gdje se zaraza pojavila. U 1956. godini naročita pažnja posvetila se suzbijanju bedrenice. Ova godina ujedno predstavlja rekord po broju cijepljene stoke. Tako je od krupne stoke cijepljeno 8174 grla, a 84.954 grla ovaca. U suzbijanju kokošije kuge ova godina također predstavlja prekretnicu. U prvih 11 mjeseci ove go-

dine cijepljeno je 28.760 komada peradi, dok su cijepjenja još u toku.

Još uvijek, međutim, predstavlja težak problem cijepljenje pasa protiv bjesnobe i suzbijanje ehinokokozа. Mjesto dase iz godine u godinu smanjuje broj prijava sucima za prekršaje protiv vlasnika pasa, koji ne udovoljavu svojim obavezama, njih je sve više. Broj od 1718 cijepljenih i dehelmintiziranih pasa, po slabom uvjerenju jedva da dosegne 65% od ukupnog broja pasa. Neophodno će biti potrebno u slijedećoj godini prići još oštrijim mjerama i pritom tražiti punu saradnju svih odgovornih faktora. Pored navedenih zaraza suzbijana je i svinjska kuga protiv koje je cijepljeno 4260 svinja.

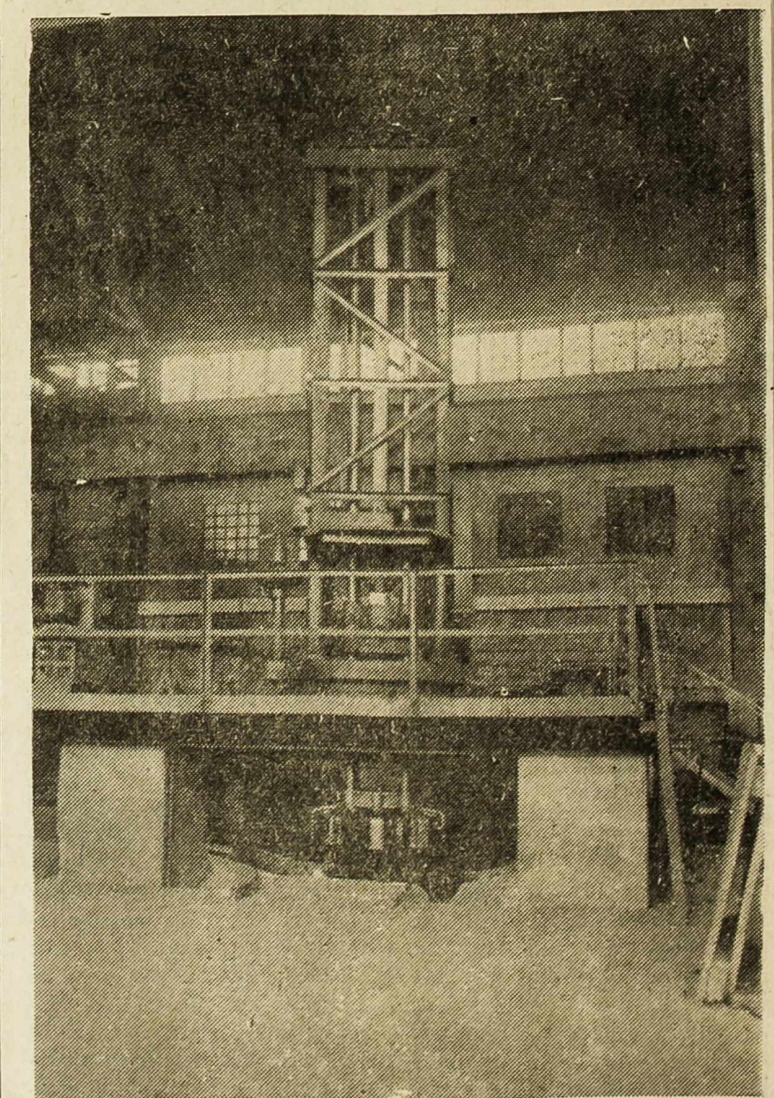
Liječenje protiv organskih i parazitarnih obojenja predstavlja također važan faktor u očuvanju postojećeg stočnog fonda. Ukupno je liječeno oko 2000 komada krupne i oko 7000 komada sitne stoke. Pored toga, veterinarska služba aktivno se zalagala na pregledu zivežnih namirnica, kontroli prometa stokom i stočnim sirovinama, kontroli pazara itd.

Po prvi put ove godine je započeto s umjetnim osjemenjavanjem ovaca i to naše pramenke s uvezenim merino ovnovima iz Francuske, dok će u 1957. godini umjetno osjemenjavanje ovaca zauzimati vrlo važno mjesto u našoj djelatnosti.

Na kraju moramo napomenuti da se veterinarske stanice izdržavaju potpuno samostalno, bez ikakvih dotacija sa strane, što također predstavlja veliku važnost za zajednicu. Samo u prvih 11 mjeseci ove godine veterinarske stanice su naplatile za svoj rad oko 8,5 milijuna dinara. To dalje znači, da se veterinarske stanice vlastitim sredstvima ne samo uzdržavaju već znatno i unapređuju svoju službu. Veterinarska stanica Sibenik uložila je milijun dinara iz dobiti kao učesće u zajmu koji je tražila za izgradnju zgrade veterinarske stanice.

Na osnovu svega iznijetog smatramo da će veterinarska služba u slijedećim godinama još više pridonijeti unapređenju poljoprivredne proizvodnje.

M. S.

Iz Tvornice elektroda i ferolegura

Šibenik kroz tjedan

NARODNO KAZALIŠTE

Četvrtak, 10. I. SPLIŠKI AKVAREL — predstava za dake. Početak u 18.30 sati.

Subota 12. I. — U AGONIJI — predstava za građanstvo.

U petak 13. I. — EDUARDOVA DJECA — predstava za građanstvo. Početak u 19.30 sati.

KAZALIŠTE LUTAKA

Na repertoaru kazališta je »Dječjojčica sa žigicama« — dječja priča od Andersena.

Četvrtak, 10. I. — predstava za osnovnu školu Grad.

Subota, 12. I. — predstava za II. osmogodišnju školu.

U petak, 13. I. — predstava za građanstvo. Početak predstava u 16 sati.

KINEMATOGRAFI

ČESLA: premijera meksikanskog filma — UMIREM SRETNA — Dodatak: Filmske novosti br. 52 (do 14. I.)

Gostovanje Jugoslavenske kinoteke sa češkim filmom — EKSTAZA — Dodatak: Filmske novosti br. 1. (15.—16. I.)

Premijera zapadnonjemačkog filma u bojama — PIROŠKA — Dodatak: Filmske novosti br. 1. (17.—20. I.)

SLOBODA: premijera američkog filma — POD OKRILJEM ZAKONA — (11.—14. I.)

Premijera engleskog filma — JA I GOSPODIN MINISTAR — (15.—17. I.)

Premijera sovjetskog filma u bojama — VESELE ZGODE VOJNIKA BROVKINA — (18.—20. I.)

IZLOŽBA SLIKARSKIH RADOVA

U prostorijama Društvenog doma (ex Bovanova škola) izložba slikarskih radova zagrebačkog slikara Krešimira Katića. Izložba je otvorena do 13. o. mj.

DEŽURNE LJEKARNE

Do 12. I. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva. Od 13. do 16. I. — I. narodna ljekarna — Ul. Božidara Peranićeva.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

RODENI

Dušan, sin Grulović Marka i Lalić Draginje; Jadranka, kći Milana i Bosiljke Lončar; Jagoda, kći Stipe i Mile Laučević; Darna, kći Ivana i Ilke Petrović; Dušan, sin Marije Pavašević; Grozdana, kći Nike i Antice Jugov; Bogdan, sin Alberta i Božice Perara; Luka, sin Šime i Olge Jugov; Dragan, sin Luce Vlačić; Ljepsava, kći Ilje i Cvite Vuković; Nada, kći Ilje i Danice Bakula; Zdravko, sin Jovana i Milice Babić; Dragica, kći Milivoja i Koviljke Tomas; Marija, kći Svetina i Slavke Vidović; Vjera, kći Ivana i Kate Erceg; Zdravka, kći Ivana i Ane Dželalija; Marina, kći Marijana i Marije Baranović; Goran, sin Miodraga i Izvorke Grmuša; Tomislav, sin Blažidara i Ljube Vlahov; Ante, sin Jerka i Kammele Miš; Eugen, sin Šime i Olge Kapov; Zlatko, sin Šipe Bajana i Marije Gović; Božena, kći Vlade i Grozdane Bukić; Branislav, sin Šime i Vlaste Živković; Ante, sin Marka i Marije Nanjara; Nevena, kći Stanka i Kate Magazin; Vesela, kći Stipe i Luce Poljičak; Zeljka, kći Luke i Kate Aleksić; Milena, kći Nikole i Mile Šimac; Jasna, kći Kazimir i Slavke Olivari; Vjeko, sin Jose i Tereze Bernarda; Anka, kći Ante i Senke Perina; Ivo, sin Nikole i Ive Pleslić; Zoran, sin Miroslava i Marije Ježina; Jadranka, kći Paška i Jurke Čobanov; Milorad, sin Branka i Marije Milošević; Milan, sin Paška i Danice Nakić; Senka, kći Milana i Mare Čogelja; Jadranka, kći Dušana i Dragice Cetina; Teodora, kći Nikice i Antice Zaminović; Mirjana, kći Krste i Franice Tanfara i Miladenka, kći Ante i Ane Belak.

UMRLI

Škugor Veljko Stankov, star 2 m.j.; Švričić Luca rod. Antić, stara 79 god.; Grubišić Ana F. Dedić, stara 81 god.; Vučković Duma rod. Despot, stara 71 god.; Lešo Katarina rod. Kukolj, stara 80 god.; Bračić Nada Ivana, stara 3 m.j.; Grabovac Darinka ud. Marka, stara 60 god.; Karadole Duje pok. Štipe, star 74 god.; Vataavuk Božo pok. Ante, star 68 god.; Erak Marko pok. Ive, star 66 god.; Radić Ika rod. Škugor, stara 88 god.; Plavčić Luca Franina, stara 1 m.j.; Nakić Mate pok. Ivana, star 80 god.; Plenča Kata ud. Blaža, stara 78 god.; Peran Vice pok. Mate, star 73 god.; Peran Luca ž. Ante, stara 76 god.; Belak Miladenka Antina, stara 1 dan i Kljajić Marko pok. Paška, star 60 god.

VJENČANI

Antulov Fantulin Bare, mašinski bravar — Vlahov Vesna, domaćica; Štrbac Todor, radnik — Kašić Božica, domaćica; Marko Stipe, električar — Gačina Nada, radnica; Grubišić Božidar, p. poručnik JRM — Šarić Ljubica, službenik; Berović Marinko, motomehaničar — Škugor Anđelka, domaćica; Čona Vladislav, tokar — Baranović Vlastka, učiteljica; Šizgorić Šime, brodstrojar — Pintar Marica, domaćica; Manoj-

gradska kronika

Kako su naši građani dočekali Novu godinu

Građani našega grada u veselom raspoloženju dočekali su Novu 1957. godinu. Već u popodnevним satima posljednjeg dana u 1956. godini osjećala se živost na ulicama, koje su bile pune svijeta. Osoblje u prodavaonicama imalo je pune ruke posla. Toga dana zabilježeni su rekordni promet. Tek što se spustio mrak velik broj građana pripremao se da što bolje isprati staru i dočeka novu godinu. Dabome, svatko na svoj način.

Najveći broj građana već u prvim večernjim satima ispuniio je prostorije hotela »Krkka«, Narodnog restorana, Doma JNA, crvenog kafića »Velimir Skorpić«, Društvenog doma i Gradske mljekarne, a neki su pak proslavili doček Nove godine po različitim kolektivima ili u krugu svoje porodice. Gradska kinematografija zabilježila je dobar posjet, tako da je preko 1200 osoba gledalo filmske predstave.

Nekih naročiteh incidenta nije bilo. Svega su u dva navrata imali venirani ogani Narodne milicije, i to jednom u hotelu »Krkka«, a drugi put u Narodnom restoranu Krka, požara i tome slično. Te noći nije bilo. Jedan jedini nesretni slučaj — pokušaj samoubitstva u topljanim moru koji je izvršila jedna mlada djevojka, ostao je bez posljedica, jer je od prolaznika bio zapažen i na vrijeme osuđen.

U 1956. GODINI ROBENO 964 DJETETA

Prema podacima, koje smo dobili u Matičnom uredu NO-a općine Šibenik, na području grada u prošloj godini rođeno je 964 djeteta, i to muških 467, a ženskih 497. U istom razdoblju bilo je 17 mrtvorođenih. U 1956. godini isključeno je 200 brakova, a u toku godine umrlo je 231 lice — muških 124, a ženskih 107.

KRETANJA BRODOVA

Brod »Splić« isplovio 8. I. za Englesku s izvjesnom količinom rafiniranog olova, pečenog magnezita, drvene građe i sandučnih di elova. Brod »Drava« isplovio za Libanon, prethodno ukrcajući rezanu jelovu građu. Brod »Hrvatska« isplovio 6. I. za SAD sa izvesnom količinom rafiniranog olova, silikomangana i antimona. Engleski brod »Malmö« krcao 254 tone rafiniranog olova i isplovio za London. Kostarički brod »Capetan Vasilis« isplovio iz lučke 5. I. za Englesku s teretom od 2600 tona barita. U luku je doplovio panamski brod »Blue Belle«, koji na gatu »3. novembar« krcica 2200 tona kromovog koncentrata, a brod »Romanija« krcica olovo, magnezit i sandučne di elove za luku Sjeverne Evrope.

lović Dragiša, bravar — Laoura Ksenija, krojačica; Juraš Ante, tokar — Milković Darja, službenik; Bumber Zvonimir, student prava — Rupić Danica, učiteljica; Šarić Frane, radnik — Jelovčić Anđelka, domaćica; Barak Frane, invalid — Prebana Tonka, domaćica; Relja Stipe, zemljoradnik — Brkić Mirjana, domaćica; Jakšić Marko, zidar — Juras Mirjana, domaćica; Čalet Blaž, radnik — Mikulaandra Tona, domaćica; Aužina Ante, radnik — Seneta Frana, domaćica; Ljvaja Grgo, skladištar — Škelm Marija, domaćica; Knežević-Jazgum Josu, radnik — Vrčić Ana, domaćica; Budimir Svetin, zemljoradnik; Vukčićević Nediljka, domaćica; Jelić Anđrija, radnik — Komadina Janja, radnica i Ljubčić Marjan, stolar — Bralić Ana, domaćica.

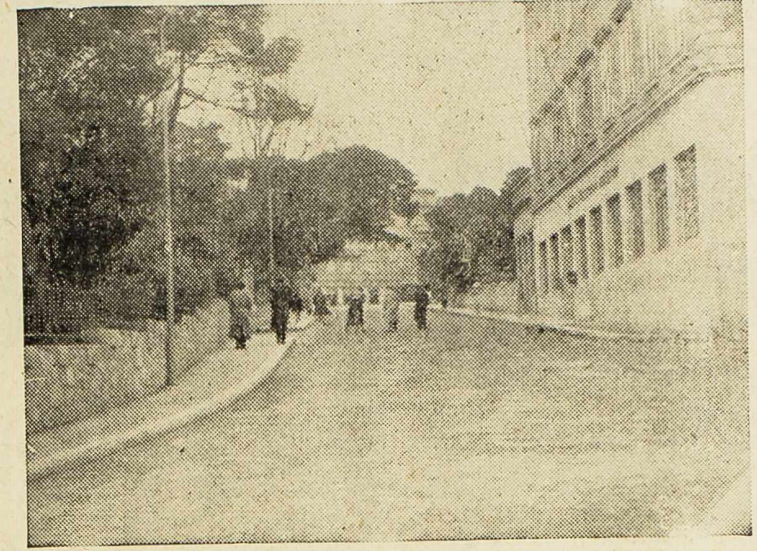
UMRLI

Škugor Veljko Stankov, star 2 m.j.; Švričić Luca rod. Antić, stara 79 god.; Grubišić Ana F. Dedić, stara 81 god.; Vučković Duma rod. Despot, stara 71 god.; Lešo Katarina rod. Kukolj, stara 80 god.; Bračić Nada Ivana, stara 3 m.j.; Grabovac Darinka ud. Marka, stara 60 god.; Karadole Duje pok. Štipe, star 74 god.; Vataavuk Božo pok. Ante, star 68 god.; Erak Marko pok. Ive, star 66 god.; Radić Ika rod. Škugor, stara 88 god.; Plavčić Luca Franina, stara 1 m.j.; Nakić Mate pok. Ivana, star 80 god.; Plenča Kata ud. Blaža, stara 78 god.; Peran Vice pok. Mate, star 73 god.; Peran Luca ž. Ante, stara 76 god.; Belak Miladenka Antina, stara 1 dan i Kljajić Marko pok. Paška, star 60 god.

nika bio zapažen i na vrijeme osuđen.

U rodilištu Opće bolnice dvije žene očekivale su porođaj. To su bile Milka Jolić iz Devrsaka i Ana Morić iz Starikovaca. Ipak dva sata prije nastupa Nove godine Milka Jolić rodila je zdravo

muško dijete, a tek 2. I. u 6 sati ujutro kćerka Ane Morić bila je prvi građanin Šibenika rođen u 1957. godini.

DVA POŽARA U JEDNOM DANU

6. o. m.j. oko 13 sati izbio je požar u Pilani i tvornici sandučka. Uzrok požara su električne peći koje su upotrebljavane za

sušenje drvene građe. Šteta se cijeni oko 200 hiljada dinara. Istog dana oko 19 sati pojavio se požar nedaleko Ražuna u pojati vlasnosti Baranović Ante iz Šibenika. Šteta se cijeni na oko 30 hiljada dinara. Uzrok požara je nepoznat. Da do većih šteta nije došlo treba zahvaliti Profesionalnoj vatrogasnoj jedinici koja je brzom intervencijom lokalizirala oba požara. M.N.

DANI I. RAZREDA I. OSMOGODIŠNJE ŠKOLE POSJETILI VATROGASNU JEDINICU ŠIBENIK

Oko četrdeset daka I. osmogodišnje škole s učiteljem Lambaša Tomom posjetilo je Vatrogasni dom. Daci su razgledali prostorije, opremu i radionice. Na razne načine djeca su upozorena na opasnost koja prijeti prilikom dječje igre sa šibicama i drugim opaljivim predmetima. Iz pitanja koja su djeca postavljala vidjelo se da su s interesom pratila izlaganje pojedinih vatrogasaca koji su ih upoznali s vatrogasnom službom. P. J.

ZAHVALA

Povodom smrti naše majke, sestre i bake

Kate Lešo ud. Gligorija (Glišo)

ovim putem izražavamo toplu zahvalnost liječnicima dr. Gurđu luću, dr. Trlaji i dr. Smolčiću na svesrdno ukazanoj pomoći i pažnji za vrijeme teške bolesti drage nam pokojnice. Ujedno najtoplije zahvaljujemo svima, koji su u znak poštovanja prema pokojnici poslali cvijeće, izrazili saučestće, te voljenu pokojnicu ispratili na vječni počinak.

Uevljenja obitelj Lešo Glišo

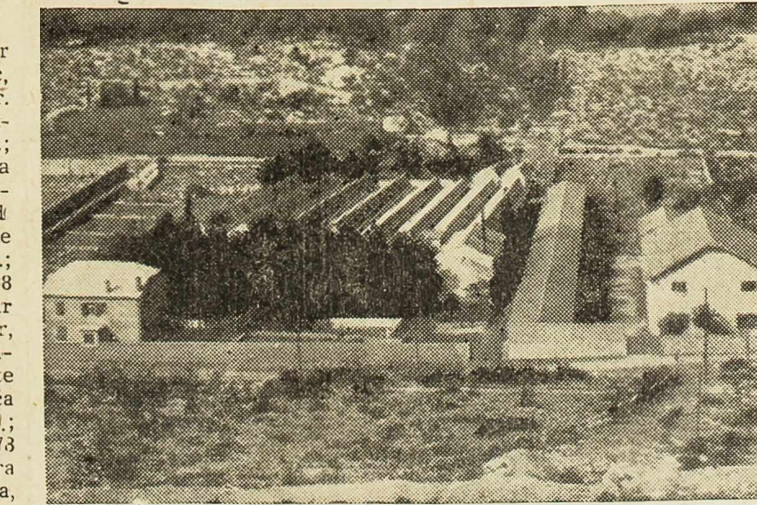
MALI OGLASNIK

ZAMJENA STANA — Mienjam trosobni stan sa nuzprostorijama u Zadru za odgovarajući ili dvosobni stan u Šibeniku. Za informacije obratiti se Stanku Lušiću — Narodna banka Šibenik.

Šumarija Šibenik

Traži šofera II. klase. Nastup službe odmah.

Oglašujte u Šibenskom listu

Tvornica tekstila »Jadranka«

Iz staroga Šibenika

ŠIBENSKJE SEOSKE KOMUNE

Prijedlogu austrijske vlade da se gradskoj gospodini činovnicima, velikim posjednicima i trgovcima osigura u dalmatinskim općinama pre vlast nad narodnom maw som, koja je onda, u zemlji bez industrije, najvećim dijelom živjela na selu, opro se 1863. g. odbor dalmatinskog Sabora, izabran da izvjesti o vladinom nacrtu zakona. U svom izvještaju od 13. veljače taj je odbor, unatoč protivljenju pristaja Bajamontija i Lapenne, tražio da Sabor »priznade mjesnom općinom onu koja imade vlastiti općinski medaš te koja je dosad imala posebno mjesno vijeće ili zbor«, i to obrazložio ovako: U Dalmaciji postoje od starine, pored gradskih municipija, posebne seoske općine, sa svojim medašima, mjesnim vlastima i oružanom snagom (ronda), sa drevnim svojim zborom kućedomačina i vlastitom pokretnom i nekretnom imovinom, pa čak i skrinjom u kojoj se čuvaju njihove povelje i spisi. U njih nije dirala ni Venecija, i ako je pojedini gradski municipij vršio nad njima ponekad gotovo suverenul vlast; postojanja njihovo morala je priznati i Austrija (arondacija katastarskih općina, posebne matične knjige i t. d.). Tih »oko 900 republika« treba ostaviti i urediti.

Ovi razlozi, u rčenumu Sajova, nisu uvaženi: narodnjaci (onda u manjini) i samo polkoi autonomni stali su na strani odbora; autonomnaška većina otklonila je odborov izvještaj i prihvatila, s nezatnim i nebitnim preinakama, od vlade predloženi Općinski pravilnik i Izborni pravilnik za Dalmaciju. Tako je definitivno likvidirana srednjovjekovna dalmatinska seoska komuna, moćno oruđe naroda u borbi protiv feodalaca.

Malu, vrlo malo nam se sačuvalo tpiša iz predmletačkog doba ba područja Šibenika, ali bogata arhivska građa od XVI. v. dalje pruža nam mnoštvo podataka o šibenskoj seoskoj komunima, n'enim organima i njezinu djelovanju. Komunama su bili ne samo Primošten i Rogoznica, Murter i Krapanj, Žirje i Prvič, nego i Šibenska Crnica (onda selo), Vrpolje, pa čak i malo selo Balkić. Sučija su i Vrtić (današnji šibenski Varoš). Zna se ovim komunama medaš, zna imovina, zna u privilegiji. Njihovi organi biraju se u djeluju na osnovu »općinog zakona, u drevnom običajnom pravu: tu je seosko vijeće, zvano posoba ili zbor, u kome učestvuju svi kućedomaćini, koje bira organe seoske vlasti — suce, glavara (harambašu), i rubača (čauša). Posoba je parlament koji donosi zaključke, bira i šalje svoje poslanike čak u daleke Mletke, razrezuje namete za pokriće troškova komune; od nje birani organi staraju se za izvršenje njezinih odluka, kao i naloga državne vlasti, koja je pisanim priznati im i onaj dio izvršne vlasti, koji u gradu uskraćuje organima plemićkog vijeća (policiju), ali zato gleda da djelovanje seoske komune disciplinira posebnim odredbama.

Takva jedna odredba je odluka šibenskog kneza Rajmunda Grittijsa od 1. kolovoza 1580. Sačuvan je, nažalost, samo izvod ove, sa četiri priznane. Zasluzuje, ipak, iznjeti to što se sačuvalo, jer pridonosi boljem poznavanju života srednjovjekovnih naših seoskih komunuma. Knez određuje:

— sucima mogu biti izabran i samo najspremniji i najposobniji tjelesno defektni; izabrani se izuzetkom onih koji su bolesni ili tjelesno defektni; izabrani se ne mogu odreći bez valjana razloga;

— stari suci moraju prvog prazničkog dana po izboru nekih ove predstaviti knezu, da bi ovaj mogao provjeriti pravilnost izbora;

— prije no što se posoba nakon izbora razide, dužni su stari suci predati novima predmetni knežev disciplinarij;

— suci smiju savzati posobu samo radi izbora novih sudaca i rubača, te radi žalba u poslovima mjesne uprave; za sve ostale poslove mogu je savzati samo nakon prethodnog odobrenja kneževog;

— o događajima od važnosti gradska se vlast imade izvjestiti slanjem lista koje može točno kazati što se dogodilo;

— bez kneževog dozvole sudac se ne smije udalжитi iz sela više od jednog dana; pode iz u grad, mora ostaviti zamjenika;

— za prekršaje kneževog disciplinarija suci mogu počinioca kazniti globom do 12 lira, pola u korist svoju, ostalo u korist seoske crkve;

— u slučajevima ubistava, razbojstava, jatakovanja Uskociama i dezertarstva, kad se počiniac odmetnuo od vlasti, suci su dužni postarati se da stvari i stoku ovoga zadrže, da ih ne bi mogao odnijeti;

— suci su dužni prijaviti gradskoj vlasti onog seljaka, koji redovito ne obrađuje polje ili ne ide na ribe ili se ne bavil poslovima uobičajenima u selu, nego živi od nečega drugog, za što postaje sumnjiv time što redovito ne stanuje u selu ili, pak, stanuje sad u selu, sad drugdje;

— dužni su suci prijaviti i pojavu svakog prognanika u svom selu;

— »po starom običaju«, moraju prijaviti sve slučajeve kavge u selu i ranjavanja u njima;

— suci ne smiju dopustiti nikome da izaziva ili »zlazi u megdan kome iz ovog ili drugih kotara, a naročito ne podanici Gospodina Turčina, te mora u doći javiti doznadu li da netko od njihovih izaziva ili biva izazvan od drugih na megdan.«

Nakraju su, dakako, kazne sucima za neposluh: tamnica, konop, galija, izgon »i svaka druga«.

Zapisnici dviju posoba komunuma Primoštena i Rogoznice iz 1776. g. vrlo lijepo ilustriraju rad ovih narodnih parlamenata.

Dugotrajni sukob Primoštenaca i Rogozničana sa šibenskim Kaptolom, radi desetine, dospio je, uslijed žalbe seljaka, pred Magistrat nad feudima u Mlecima. Seljaci nisu bili zakonito zastupani, jer, kako se čini, nisu mogli dobiti odobrenje za održavanje posobe. Stoga je Magistrat naredio da posobe obaju sela budu sazvana, da bi izabrale punomoćnike komunuma. 11. prosinca 1776. došli su u kancelariju šibenskog kneza: uime »sela i komunuma Primošten« harambaša i liiti glavar »Martin Škorić Jurjev sa sucima Nikolom Bolančinim pok. Mijs i Jurom Bogdanom pok. Mijsa, a uime »sela i komunuma Rogoznica« harambaša i liiti glavar »Marko Lušić pok. Ante i suc Bare Živković pok. Ivana i Mate Ercegović pok. Blaža, te tražili da se, s obzirom na određeno sazivanje posoba, pošalje službenik koji će voditi zapisnik.

Istog dana knez Petar Marin odredio je da jedan njegov službenik pođe u Rogoznicu i Primošten, i istog je dana podkancelar knežev Marko Filiberi pošao i stigao u Rogoznicu, te odmah dao nalog »čaušu i liiti rubaču« Ivanu Ercegoviću pok. Ante da javno ogłosi da će se sutra ujutro održati u bratskoj kući posoba. Na prije je »pročitao i protumačen od triječi od riječi na maternem jeziku ilirskom, da bi ga svi sakupljeni mogli razumjeti« prijednog, snažno obrazložen, da se izaberu dva seljaka kao punomoćnici komunuma u postupku pred Magistratom, te da ovi s glavarom i sucima priskrbe »potrebni dinar« za troškove zastupstva i parnice, udaranjem primjerenog nameta. Ovaj prijednog su svi prisutni glasno »(viva voce oraculo)« prihvatili.

Nakon toga jednoglasno su izabrani za punomoćnike Nikola Bogavčić pok. Bože, glavarov predložnik, i Marko Mijalić pok. Gašpara, predložnik sudaca.

Filiberi je odmah zatim krenuo u Primošten i po rubaču Šimi Gracinu dao oglesiti da će se posoba održati istogdana, nakon ručka, i ovdje u bratskoj kući. Primoštenaska posoba, kojoj su prisustvovali glavari, suci i snjima barjaktar Josu Jurin pok. Grge, prihvatila je zaključke identično onima rogoznčke. Ovdje glavari nije bio predlagatelj jednog punomoćnika, jer je sam bio predložnik suca Bolančina. Drugog, Marka Jurčića pok. Mijsa, predložio je sudac Bogdan. Svi su prijedlozi prihvaćeni jednoglasno.

Obje su komunume mogle snositi neindiferentni za ono doba trošk jedne velike parnice, pa čak štampati u posebnoj knjizi (216 str.) isprave kojima su dokazivale svoju egzempciju od desetine i plaćati advokate Mlečane: prema službenim podacima iz 1771 g., Primošten je sa zaselcima imao 1155 stanovnika, 7017 komada stoke sitnog zuba i 172 govoda, a Rogoznica 1121 stanovnika te 6773 sitne stoke i 178 govoda.

Sportski život

NK „Šibenik“ otpočeo sa pripremanama

U nedjelju je po lijepom vremenu »Šibenik« odigrao svoju prvu ovogodišnju trening utakmicu. Sastale su se A i B ekipa. Susret je završen 3:2 pobjedom A momčadi.

Oko 500 gledalaca koji su posmatrali ovu lijepu i interesantnu utakmicu mogli su se uvjeriti da »Šibenik« raspolaže sa priličnim brojem mladih i talentiranih igrača. Mlađi tim pružio je znatno zreliju i dopadljiviju igru. Inicijator svih navala bio je Marenci, koji je na nedjeljnoj utakmici pokazao da je potpuno zreo za prvi tim i da, bar sada, ne postoji igrač na desnoj spoici koji bi ga mogao zamijeniti. Osim njega, u navalnom redu su se sviđjali Orošnjač, Čeko i Perak II. Obrana je uglavnom zadovoljila.

U prvoj ekipi vidjeti smo stare i iskusne borce koji će uskoro zastupati boje kluba u nastavku zonskog takmičenja. Međutim, stara bolest — neefikasnost, došla je i ovoga puta do izražaja. U nekim napisima iz prošlih brojeva našeg lista mogli smo se najbolje uvjeriti kakove su nedostatak imali naši nogometaši u natjecanju I. zone. Ništa ne ćemo postići, ako igrači nastave s takvom praksom. Ali i za to ima lijeka. Smatram, da će uprava »Šibenika« uporno stati na tome da se onog, tko se ne pokorava treneru i njegovima postavkama, zamijeni mlađim i perspektivnijim igračem.

»Šibenik« je već pripremio plan odigravanja utakmica do početka takmičenja I. zone. Na programu su dvije igre sa »Hajdukom«, zatim »Splitom«, »Jedinstvom« iz Bihaća, »Slogom« iz Zadra, »Rudarom« iz Siverića, »Dinarom« ili »Doškom«. Izbor igrača je velik, iako su iz prve

momčadi ispali Erač i Blažević, dok se Bego ne će pojavljivati na terenu, bar za ovu sezonu, zbog preopterećenosti u poslu. Ovdje moram istaći da je »Šibenik« dosta izgubio teškog povredom mladog igrača Friganovića.

I podmladak »Šibenika« počeo je s pripremanama. Njih očekuju prve borbe za »Dalmatinski

kup«. Oni se već u nedjelju na domaćem terenu sastaju sa splitskim »Dalmatincem«. Očekuje se priličan broj gledalaca, jer je za ovakve susrete u gradu uvijek vladao živ interes. Nedjeljni protivnik »Šibenika« dosta je jak. On je u splitskoj grupi osvojio 3. mjesto, iza »Hajduka« i »Splita«.

S. Milet

Godišnja skupština NK „Radnički“

Neznatna materijalna pomoć

Na godišnjoj skupštini Nogometnog kluba »Radnički«, koja je održana pred malim brojem članova i simpatizera ovog kluba i izvještaji i diskusija detaljnije su proanalizirali rad u protekloj godini. Skupština je protekla u živovj atmosferi. Bila je to jedna od najuspješnijih skupština otkako ovaj klub postoji.

NK »Radnički« je u prošlog godini zabilježio neuspjeh: ispao je iz društva najboljih klubova Dalmacije. Razlog za to leži, kako je istaknuto u diskusiji, u prvom redu u neredovitom dolazanju igrača na trening, kao i u nedovoljnom kontaktu igrača i uprave. Pored toga, nedostajalo je potrebne borbenosti, naročito u susretima, koji su odlučivali o plasmanu kluba u podsaveznoj ligi. Međutim, s jeseni situacija se nešto popravila: disciplina

igrača je pojačana, a prva momčad u cjelini postigla je zadovoljavajuću kondiciju, naročito od onada kada je tim počeo trenirati Boško Karadžole, kojemu je na ovoj skupštini odano puno priznanje. I teško materijalno stanje kluba bilo je u centru pažnje skupštine. Istaknuto je, da se klub nalazio u neizvjesnoj financijskoj situaciji. Bilo je momenta kada se u blagajni nije nalazio ni jedan dinar i kada je čak dolazilo u pitanje odigravanje prvenstvenih utakmica u gostima. Pomoć NO općine i nekih poduzeća bila je suviše neznatna, da bi se mogli pokriti potrebni izdaci. Klub nije imao ni najosnovnijih rekvizita, a i ono što je posjedovao, premalo se vodilo računa o njihovom održavanju. Na skupštini je kritiziran rad sudačke organizacije Dalmacije, čiji su suci delegirani na utakmicama u Makarskoj, Zadru i Šibeniku, svojim pristranim sudjenjem utjecali na ishod tih igara, a samim tim i na plasman »Radničkog« u podsaveznoj ligi. Klub se prošle jeseni borio u grupnom prvenstvu zajedno za »Doškom« i »Aluminijem« i potpuno zasluženo osvojio prvo mjesto.

U diskusiji je učestvovalo i delegat SNP-a Vinko Kezić, dotaknuvši se nekih problema unutar kluba. On je tom prilikom dao neke preporuke kako riješiti izvjesne nedostatke. Istakao je, da je odnos između Podsaveza i kluba bio na visini, a zatim je zaželio mnogo uspjeha klubu u njegovom daljnjem radu.

Kritiziran je također i odnos sindikalne podružnice »Velimir Skopljik« prema ovom klubu, koji je i izrastao iz aktiva formiranog u sklopu tog poduzeća. Data je sugestija da ova podružnica ponovo preuzme patronat nad klubom s tim, da on djeluje kao ogranak u okviru radničkih sportskih igara.

Za veliko zalaganje u radu kluba odano je priznanje i Krstici Sindiku, koji je u klubu vršio dužnost tajnika. Na kraju je izabran novi upravni odbor od 9 i nadzorni odbor od 3 člana. Za predsjednika jednoglasno je izabran Krste Sindik, koji će ujedno zastupati klub na skupštini SNP-a i Kotarskog saveza sportova. (J.)

ELEKTRONARKOZA

U naučno-istraživačkom institutu za kirurške aparate i instrumente, u Moskvi, vrše se opiti s novom vrstom narkoze poznate u medicini pod imenom elektronarkoze. U tu svrhu izrađen je naročiti aparat pomoću koga se, određenom kombinacijom impulsivne struje, postiže potpuna neosjetljivost prema fizičkom bolu.

Preimućstava elektronarkoze su neosporna. Dok se prilikom davanja danas upotrebljivanih sredstava za narkozu strogo mora voditi računa o doziranju narkotika prema individualnim osobinama pacijenta, elektronarkoza je, čak i kad su u pitanju veća doziranja električne struje, potpuno bezopasna. Od velikog značaja je i to što struja može biti isključena i elektronarkoza prekinuta u trenutku pogodnom za kirurga.

Saradnici instituta izveli su dosad čitav niz opita sa elektronarkozom, i to na životinjama, tačnije rečeno na psima. Tom prilikom vršene su razne operacije: rasjecanje mekih tkiva, odstranjivanje pojedinih udova, kirurške intervencije na organima za varenje. Opće stanje životinja poslije takvih operacija bilo je u svim slučajevima veoma dobro: one su same skakale s operacionog stola i mogle su odmah da primaju hranu i vodu. Međutim, poslije sličnih operacija pod običnom narkozom, životinje dugo osjećaju djelovanje narkotika odbijaju da prime hranu.

Metod elektronarkoze nalazi se još u stadijumu eksperimenata, no nije daleko kad će ona biti uvedena u svakodnevnu kiruršku praksu.

NALIVERO KOJE SE SAMO PUNI

Poznata firma »Parker« izradila je nov tip nalivera koje će, po riječima jednog stručnjaka, značiti pravu revoluciju u ovoj vrsti industrije. Naime, pero se puni samo, jednostavnim zamikanjem u bočicu sa mastilom.

Novo nalivero nema pokretnih dijelova i njime se može pisati pod svim atmosferskim uslovima. Način punjenja zasnovan je na principu kapilarnosti, to jest mastilo se po zakonu o kapilarnim sudovima penje samo u jednu usku cjevčicu u naliveru. Punjenje traje svega deset sekundi i tom prilikom pero »usisa« toliko mastila koliko je dovoljno da se napiše 7.000 riječi.

KUPITE ŠTAP

»Lanset«, najpoznatiji engleski medicinski časopis, donosi u svom posljednjem broju jedan članak u kome se grupa ljekara zalaže za ponovno uvođenje u »pravo građanstva« — štapa za poštapanje.

»Štap je, tvrde oni, najstarije, najjeftinije, najjednostavnije i najefikasnije kirurško oruđe koje je čovjek dosad izumio. Štap pomaže čovjeku da se drži uspravno, preuzima na sebe je dan dio njegovog tjelesnog tereta, štedi njegovu energiju pri hodu. Čovjek treba da se oslobodi predraude da je štap simbol nemoći i starosti i treba da ga smatra za svog dobrog prijatelja«.

NEMA HIMALAJSKOG SNJEŽNOG ČOVJEKA

Pehtnaeslog decembra stigao je u Katmandu, u Nepal, jedan švajcarski alpinista koji je proveo na Mont Everestu i u njegovoj okolini punih 235 dana. To je nesumnjivo najduži boravak jednog Evropljanina na najvišoj planini svijeta.

Alpinist Franc Miler bio je član jedne švajcarske ekspedicije koja je prošlog proljeća ušla da se popne na Mont Everest. Ostali članovi ekspedicije vratili su se u Švajcarsku, a Franc Miler ostao je sam u snježnoj pustinji da bi pokušao da rasvijetli tajnu himalajskog »snježnog čovjeka« o kome se posljednjih godina toliko pisalo. Za čitavo vrijeme boravka Miler nije otkrio ni najmanji trag koji bi išao u prilog postojanju ovog čudovišta. Napustio je Himalaje potpuno uvjeren da himalajski snježni čovjek ili »jet«, kako ga domoroci nazivaju, uopće ne postoji.

TEČNE PLOČICE ZA KUPATILA

Jedno kanadsko poduzeće za izradu keramičkih pločica i posuda, objavilo je nedavno da je njihovim tehnologijama pošlo za rukom da izrade »pločice u tečnom stanju«. Keramička smjesa koju su oni dobili, stavlja se na zidove običnom četkom. Dovoljna je jedna noć da bi se smjesa osušila i stvrdnula u tanku ploču koja po svemu podsjeća na pločice za oblaganje zidova u kuhinjama i kupatilima.

NAJVEĆI TERETNI VAGON NA SVIJETU

U američkoj saveznoj državi Pensilvaniji izrađen je najveći teretni vagon na svijetu koji se isključivo upotrebljava za prijevoz velikih turbo-generatora i raznih uređaja za električne centrale. Vagon je dug 38 metara i

može da primi teret od 250 tona. Sam vagon, nenatovaren, također je težak oko 250 tona. Da ta ogromna težina — 500 tona ukupno — ne bi škodila željezničkim šinama i mostovima, to jest da bi bila što ravnomjernije raspoređena, vagon ima 32 točka. Zahvaljujući ovom vagonu turbo-generatori se mogu prenositi od fabricke gdje se izrađuju do mjesta opredjeljenja potpuno montirani, a ne u dijelovima kao što se to dosad činilo.

METALURGIJA U STAROM VIJEKU

Kemijska analiza pojedinih primjeraka metala našenih u jekeopinama starih rimskih i grčkih gradova pokazala je da su metalurzi Starog vijeka umjeli da proizvedu metale koji se svojom čistoćom mogu mjeriti s metalima dobijenim najmodernijim industrijskim procesima. Zlatan i srebrni novac kovan u vrijeme Republike ne sadrži čak ni jedan dio procent ostalih primjesa. Olovo jedne vodovodne cijevi iz vremena Tiberija ima čistoću od 99,95 odsto, ravnu onoj koju ima najbolje olovo koje se proizvodi u industrijske svrhe.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik
Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik

PERSONALNA KOMISIJA Narodnog odbora kotara Šibenik

raspisuje NATJEČAJ ZA OVE SLUŽBENIKE

1. **Upravno pravno referenta** u Sekretarijatu za privredu (uvjeti: pravni ili ekonomski fakultet, položeni stručni ispit i 4 godine stručne prakse, ili srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i 7 godina stručne prakse)
2. **Referenta za veterinarstvo** (uvjeti: veterinarski fakultet, 5 godina stručne prakse i položeni stručni ispit)
3. **Referenta za investicije** (uvjeti: srednja stručna sprema i položeni stručni ispit i 7 godina stručne prakse)
4. **Tržni inspektor** (uvjeti: srednja stručna sprema, položeni ispit i najmanje 2 godine stručne prakse na poslovima privrede)
5. **2 financijska inspektora** u Sekretarijatu za financije (uvjeti: pravni ili ekonomski fakultet, odnosno njima ravna škola, položeni stručni ispit i najmanje 4 godine stručne prakse na financijskim poslovima, ili srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 5 godina stručne prakse na financijskim poslovima)
6. **2 referenta u Zavodu za plan** (uvjeti: ekonomski ili pravni fakultet, odnosno njima ravna škola, položeni stručni ispit i najmanje 3 godine stručne prakse)
7. **Inspektora za srednju nastavu** u Sekretarijatu za prosvjetu i kulturu: (uvjeti: filozofski fakultet, položeni stručni ispit i najmanje 3 godine stručne prakse)
8. **Geometra u Uredu za katastar** u Šibeniku (uvjeti: svršen srednja tehnička škola odnosno geodetski tehnikum i položeni stručni ispit)
9. **3 pripravnika za zvanje referenta** (uvjeti: svršeni pravni fakultet)
10. **2 pripravnika za zvanje referenta** (uvjeti: svršeni ekonomski fakultet)
11. **1 daktilografa** (niža stručna sprema i najmanje 2 godine stručne prakse)
12. **1 službenik za vođenje pomoćnih evidencija** urudžbenog zapisnika

Za radna mjesta od 1—8 pripada dopunske plaća. Za pripravnike sa fakultetskom spremom pripada dopunska plaća od 1000 dinara.

Ponude sa kratkim biografičkim i kretanjem u službi dostaviti najkasnije do 25. I. 1957. godine.

ZADRUŽNI SAVEZ U ŠIBENIKU

raspisuje

NATJEČAJ

ZA POPUNU SLIJEDEĆIH RADNIH MJESTA U SAVEZU:

- a) rukovođača radna mjesta
tajnik	—	—	—	1
pravnik	—	—	—	1
ekonomist	—	—	—	1
- b) referada
referent za plaće	—	—	1
referent za kredite	—	—	1

USLOVI: za radno mjesto pod 1) fakultetska ili srednja stručna sprema, pod 2) Pravni fakultet, pod 3) Ekonomski ili poljoprivredni fakultet, dok pod 4 i 5 srednja ili niža stručna sprema.

Rok natječaja 21 dan od dana objavljivanja.

Molbe, propisano taksirane, s opisom dosadašnjeg rada, te uvjerenje o nekažnjavanju i da se ne nalazi pod istragom, dostaviti Zadrudnom savezu u Šibeniku.

ZAHVALA

Duboko dimnuli smrću našeg nezaboravnog supruga i oca

VATAVUK BOŽE pok. ANTE izražavamo zahvalnost dru. Josipu Pasiñiju na svesrdno ukazanoj pažnji prilikom liječenja dragog nam pokojnika, a također harna hvala i dru. Ivi Kandiñaju, dobrom prijatelju našeg su-pruga i oca.

Obitelj Vatavuk

ZAHVALA

Povodom smrti naše nepreželjne supruge i majke

Ivanke Marenci rod. Drušković posebnu zahvalnost dugujemo liječnicima kirurškog i internog odjela šibenske bolnice dru. Ra-faeliju, dru. Slapničaru, dru. Stipančićevu, dru. Ivanoviću, dru. M. Zaninoviću i dru. Kneževiću, kao i bolničkom osoblju na ukazanoj pažnji za vrijeme dugotrajne bolesti pokojnice. Također zahvaljujemo upravi Opće bolnice i kolektivnu brijačke zadruga za poslana vijence kao i za sudjelovanje u ispraćaju drage nam pokojnice.

Još jednom svima hvala!

Obitelj Ante Marenci

ZAHVALA

Povodom nenadne smrti

Mate Katalinić pok. Lovre izražavamo ovim putem zahvalnost svim onima koji su nam izrazili sauešće, te milog pokojnika ispratili na vječno počivalište.

Obitelj Katalinić

ZAHVALA

Prigodom smrti našeg dragog i nezaboravnog oca

Marka Popovića

najtoplije se zahvaljujemo rodbini i mještanima na iskazanoj su-sretljivosti. Napose zahvaljujemo organizaciji SK Čista Mala, Općinskom komitetu SK i predsjedniku NO općine Vodiće dru-gu Rudolfu Alfrevu, koji su preuzeli prijenos posmrtnih ostataka kao našeg oca iz šibenske bolnice u Čistu Malu.

Ožalošćena djeca, nevjesta i unučad

MALI OGLASNIK

OBITELJSKI JEDNOSOBNI STAN sa nuzpostorijama u Kralju zamijenio bih za odgovarajuću u Šibeniku ili Splitu, odnosno u Kaštelima.

Upitati na adresu: Gorka Baković — Pirovac.

MLADA DAKTILOGRAFIKINJA II. klase, sa jednom godinom prakse (sada zaposlena u Zagrebu) traži namještenje u Šibeniku — zbog premještanja roditelja. Ponude na adresu: Božica Tomić, Zagreb — Uzička 13.

PRODAJE SE DUĆAN u ulici 12. kolovoza 1941. (bivša Široka ulica). Ponude na OZEHA Zagreb, Trg. Republike 5, pod br. 13077.

NARODNI ODBOR OPĆINE KNIN KOMISIJA ZA NATJEČAJE

raspisuje

NATJEČAJ

ZA POSTAVLJENJE DIREKTORA TVORNICI VIJAKA KNIN

UVJETI: fakultetska sprema ekonomskog, pravnog ili strojarskog smjera s praksom od najmanje 5 godina, ili srednja stručna sprema sa 10 godi na praksi od toga 5 godina na rukovodećim položajima, ili ne potpuna stručna sprema sa najmanje 15 godina prakse od čega 10 godina na rukovodećim položajima.

Plaća po tarifnom pravilniku poduzeća, Konformni stan osiguran.

Ponude sa šrom biografijom i kretanjem u službi dostaviti najkasnije do 20. I. 1957. godine na adresu: Narodni odbor općine Knin — Tajništvo.